

Rogaland Arbeiderparti

Årsmøte Rogaland Arbeiderparti

11. og 12. mars 2017

***Scandic Maritim Hotel
Haugesund***

Hefte 3

INNKOMNE FORSLAG

Innsendte forslag fra kommunepartiene og AUF i Rogaland

I følge Rogaland Arbeiderpartis vedtekter vil "forslag som ønskes behandlet må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti eller et kommunepartis årsmøte."

Dette medfører at følgende forslag; 24, 76 80, 35 og 36 fremmes av styret i Rogaland Arbeiderparti på vegne av eldreutvalget i Rogaland.

Alle forslag fra kommunepartiene 2017

Innhold

Skatter og avgifter	5
1. Skatt – forslagsstiller: Karmøy Ap	5
2. Skattenivået i Norge – Forslagsstiller: AUF i Rogaland	5
Internasjonalt	6
3. Fredsnasjonen som tjener på krig – Forslagsstiller: AUF i Rogaland	6
4. Verden er urettferdig – forslagsstiller: AUF i Rogaland	7
Samferdsel.....	8
5. Kollektivtrafikk – forslagsstiller Sauda Ap	8
6. Person- og godstrafikk – forslagsstiller Sauda AP	8
7. Handlingsplan fylkesveier 2018-2021 – uttalelse Sauda Ap	8
8. Firefelt Ålgård-Hove – forslagsstiller Gjesdal Ap.....	9
9. Ja til høyfartsbaner mellom storbyene i Norge – forslagsstiller: Sola Ap	9
10. Sola Arbeiderparti vil ha egen kontrollstasjon for mat i Risavika	10
Skole	10
11. Endring av friskoleloven – forslagsstiller Stavanger Ap	10
12. Skolehelsetilbud – forslagsstiller Sokndal Ap.....	11
13. Private skoler en trussel mot velferdstaten – forslagsstiller Strand Ap.....	12
14. Arbeidslivet inn på skolepulten – forslagsstiller Sauda Ap	13
15. Tema: Skole og helse – forslagsstiller Karmøy Ap.....	13
16. Desentralisert høyere utdanning – forslagsstiller Eigersund Ap.....	14
17. Desentralisert høyere utdanning – forslagsstiller Eigersund Ap.....	14
18. SKOLEHELSETJENESTEN – forslagsstiller Eigersund Ap	15
19. Den offentlige fellesskolen – forslagsstiller AUF i Rogaland.....	15
20. Kvalitet i fellesskolen – forslagsstiller AUF i Rogaland	16
21. Framtidas IKT-løft i den norske skolen – forslagsstiller AUF i Rogaland	17
22. Fraværgrensa – forslagsstiller AUF i Rogaland	17
23. Mobbing – forslagsstiller AUF i Rogaland	18
Helse.....	18
24. Morgendagens helsetjenester – forslagsstiller Rogaland Arbeiderparti	18
25. Tannhelse – uttalelse Sauda AP	20
26. Vaksinasjon – Hjernehinnebetennelse – Avgangselever – Gratis – uttalelse Sauda Ap	20
27. Organdonorordning – forslagsstiller Gjesdal Ap.....	21

28.	Tannhelsetjenesten – forslagsstiller Gjesdal Ap	21
29.	Sola Arbeiderparti ønsker gratis vaksine mot smittsom hjernehinnebetennelse for ungdom mellom 16-19 år.....	21
30.	PSYKISK HELSE – forslagsstiller Eigersund Ap	22
31.	FAMILIESENTER – forslagsstiller Eigersund Ap	22
32.	Øremerkede midler til drift av kommunale sykehjem, og styrking av utdanning og rekruttering av kvalifisert helsepersonell – forslagsstiller Eigersund Ap	23
33.	Nei til legalisering av Cannabis – forslagsstiller Eigersund AP	23
34.	Prevensjon og abort – forslagsstiller Eigersund Ap	24
35.	Pasientordningen – forslagsstiller Rogaland Arbeiderparti	24
36.	Egenandel fysioterapi for kronisk syke – forslagstiller Rogaland Arbeiderparti	24
	Innvandring og integrering.....	24
37.	Enslige mindreårige asylsøkere – forslagsstiller Sola Ap	24
38.	En god integrering må starte i mottak – forslagsstiller AUF i Rogaland	25
	Justis.....	26
39.	Kvinnefengsel i Stavanger – forslagsstiller Stavanger Ap.....	26
40.	Åna fengsel – uttalelse Klepp Ap	27
41.	Behov for gjennomgang av vilkår og godtgjøring for verv til tingrett, lagmannsrett, forliksråd, konfliktråd m.m. – forslagsstiller Randaberg Ap.....	27
42.	Uttalelse til Rogaland Arbeiderparti sitt årsmøte – Hå Ap	28
43.	Arbeidslivskriminalitet – uttalelse Sauda Ap	29
44.	Solidaransvar og kollektiv søksmålsrett – uttalelse Sauda Ap	29
	Kommunalpolitikk	30
45.	Norge har behov for en bolig- og byutviklingsminister – forslagsstiller: Stavanger Ap	30
46.	Tittel: Bedre vilkår for leie – eie modeller i borettslag – forslagsstiller Randaberg Ap.....	30
47.	Boligpolitikk. Statlig program eie-leie. Beskatning av sekundærbolig – uttalelse Sauda Ap 30	
	Arbeid og næring.....	31
48.	Flere statlige arbeidsplasser til Stavanger – forslagsstiller Stavanger Ap.....	31
49.	Aktiv industri og næringspolitikk – forslagsstiller Stavanger Ap.....	31
50.	Statlig eierskap – forslagsstiller: Stavanger Ap	32
51.	God og miljøvennlig utnyttning av naturressursene – forslagsstiller Stavanger Ap	32
52.	Politisk vilje – Arbeidsmarkedstiltak – forslagsstillelse Stavanger Ap.....	33
	Klima.....	34
54.	Olje og gassindustrien er Norges viktigste næring - Ja til kunnskap – uttalelse: Sauda Ap .	36
55.	Tema: Miljø – forslagsstiller Karmøy Ap	37
56.	LOKAL LUFTFORURENSING – Eigersund Ap	37

57.	HAVVIND OG AKVAKULTUR – Eigersund Ap	38
58.	En sosialdemokratisk beskatning av klimagasser – forslagsstiller AUF i Rogaland	38
59.	Nei til konsekvensutredning i LoVeSe kommende Stortingsperiode – forslagsstiller: AUF i Rogaland	39
60.	Forbud mot sjødeponi i Norge – forslagsstiller: AUF i Rogaland	40
61.	Forslag: Vannkraftkonsesjoner - Forslagsstiller: Hjelmeland Ap	40
Arbeid		40
62.	Bruk av kommunalt eierskap for å fremme nyskaping – forslagsstiller: Stavanger Ap.....	40
63.	Anskaffelsesregelverket for reservasjon av kontrakter til ideelle organisasjoner – forslagsstiller: Stavanger Ap	41
64.	Krav til en mer kraftfull olje- og energipolitikk – forslagsstiller: Stavanger Ap.....	42
65.	Uttalelse: Sandnes AP	43
66.	Arbeid – forslagsstiller Sandnes Ap.....	43
67.	Rogaland Arbeiderparti vil arbeide for å legge til rette for ny verdiskaping og nye arbeidsplasser innenfor reiseliv og akvakultur. Forslagsstiller: Sandnes Ap	44
68.	Rogaland Arbeiderparti vil arbeide for at kommuner har minimum 2 læringer pr.1000 innbyggere. Forslagsstiller: Sandnes Ap.....	44
69.	VARIG TILRETTELagt ARBEID – forslagsstiller: Strand Ap	44
70.	EØS – uttalelse Sauda Ap	45
71.	Arbeidsmiljøloven – uttalelse Sauda Ap	45
72.	Fagforeningsfradrag – uttalelse Sauda Ap	45
73.	Arbeid til alle – forslagsstiller: Gjesdal Ap	45
74.	Nei til TTIP/TISA - Forslagsstiller - Rune Kristiansen, Karmøy Ap	46
75.	Arbeidsavklaringspenger (AAP) – forslagsstiller: AUF i Rogaland	47
76.	Pensjon – forslagsstiller Rogaland Arbeiderparti.....	47
Familiepolitikk		48
77.	Saksbehandlerne i barneverntjenesten og statlig lønn for fosterhjem – forslagsstiller: Stavanger Ap	48
79.	Evaluerings og revidering av barnelovens § 44 (Reisekostnader ved samvær) – forslagsstiller: Eigersund Ap	48
Kultur.....		49
80.	Kulturelle spaserstokken – forslagstiller Rogaland Arbeiderparti	49
Organisasjon.....		50
Foreslåtte vedtektsendringer		50

Skatter og avgifter

Forslag;

1. Skatt – forslagsstiller: Karmøy Ap

Bakgrunn;

I dag kontrolleres svært få av de selvangivelser som har fradrag på 100 000 eller mindre. Det er svært mye skatteplanlegging på dette området. Fagforeningene innen skatteetaten mener at en med et økt fokus på dette vil kunne hente svært mye ekstra i skatteinntekt. Mange vet i dag at en har en minimal sjanse for å få korrigert sin skatt med registrerte fradrag under 100 - 150 000 kr.

Forslag;

Arbeiderpartiet vil styrke skatteetaten slik at en kan utføre en bedre kontroll for en mer rettferdig skattelegging. Spesifikt for kontroll av de mindre fradragene for å unngå skatteplanlegging og bevisst feilføringer.

2. Skattenivået i Norge – Forslagstiller: AUF i Rogaland

Arbeiderpartiet ønsker et samfunn med små forskjeller og like muligheter for alle. Å redusere forskjellene mellom folk er helt avgjørende for den norske modellen. Gjennom et progressivt skattesystem, hvor de med de bredeste skuldrene tar de tyngste løftene, kan vi redusere forskjellene og bidra til økonomisk vekst.

Den norske modellen bygger på tillit, samarbeid og fellesskap. For å sikre fortsatt oppslutning om fellesskapsløsninger i møte med økt konkurranse og private aktører er det helt avgjørende at det offentlige tjenestetilbudet møter folks behov.

Den økonomiske utviklingen gjør at tiårene som kommer vil gi økt produktivitet og verdiskaping, som i neste omgang resulterer i økt kjøpekraft. Perspektivmeldingen fra 2013 forteller at om ikke nødvendige grep foretas, vil velferdsstaten gå med 600 milliarder i underskudd innen 2060. Det generelle skattenivået må derfor ligge på et nivå som sikrer en bærekraftig velferdsstat, også for fremtiden.

I dag eier de rikeste 10 % av Norges befolkning omkring halvparten av Norges samlede formue. Arv er en viktig kilde til ulikhet og forskjeller i Norge. 77 av landets 100 rikeste har arvet formuen sin og derfor er skatt på arv viktig for sosial utjevning og rettferdig fordeling.

Rogaland Arbeiderparti mener at:

- Det generelle skattenivået må ligge på et nivå som sikrer en bærekraftig velferdsstat.
- Formue og arv skal skattlegges for å sikre en rettferdig omfordeling.
- Gradvis innføre en nasjonal boligskatt.
- Øke bunnfradraget på inntektsskatten til 2G, samt redusere satsene for de med de laveste inntektene.
- Handlingsregelen og økonomisk ansvarlighet må ligge til grunn for all oljepengebruk.
- Innføre en ny og omfordelende skatt på arv.

Fastsette 100% ligningsverdi på sekundærbolig og fjerne rentefradraget for sekundærbolig.

Internasjonalt

3. Fredsnasjonen som tjener på krig – Forslagstiller: AUF i Rogaland

Norge er en stor eksportør av våpen og annet militært utstyr, blant annet til flere aktører som deltar i krigen i Jemen. Dette har en negativ innvirkning på norske utenrikspolitiske tiltak for å bidra til fred. AUF mener at lovverket må styrke Stortingets evne til å føre kontroll over eksportpraksisen, og vil derfor stramme inn regelverket for eksport av strategiske varer. Rogaland Arbeiderparti vil også kreve sluttbrukererklæring ved all eksport, også til NATO-land og nære allierte. Rogaland Arbeiderparti krever også større åpenhet rundt begrunnelser for avslag og tildeling av lisenser.

Utenriksdepartementet har ansvaret for å kontrollere denne eksporten, og har et regelverk å følge når norske bedrifter søker om eksportlisens. Et av hensynene som skal vektlegges i tildelingen av eksportlisens er demokrati- og menneskerettighetssituasjonen i mottakerlandet. Likevel har Norge i en årrekke eksportert militærutstyr til autoritære regimer som undertrykker egen befolkning, og i 2015 gikk 4,6 % av eksporten til land karakterisert av Freedom House som "not free". Derfor må tolkningen av regelverket skjerpes slik at menneskerettighetssituasjonen i et land gir grunnlag for avslag på lisenssøknader.

Videre vil Rogaland Arbeiderparti at A- og B-materiell sidestilles og stanse all eksport av strategiske varer til autoritære regimer, land hvor grunnleggende menneskerettigheter utfordres og land som har stor sannsynlighet for å havne i væpnet konflikt. Stortinget skal løpende orienteres om resultatet av lisensvurderinger.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Stramme inn regelverket for eksport av strategiske varer
- Sidestille A- og B-materiell i eksportreglementet
- At norsk næringsliv skal handle under et regelverk som samsvarer med Norges ambisjon om å være en fredsnasjon
- At Norge ikke skal selge til autoritære regimer, land hvor grunnleggende menneskerettigheter utfordres og land som har stor sannsynlighet for å havne i væpnet konflikt

4. Verden er urettferdig – forslagsstiller: AUF i Rogaland

Verden er ikke fattig, den er urettferdig. Fattigdom kommer av og opprettholdes av strukturer som skaper ulikhet.

Vi vet at de fattige ikke er fattige som følge av for lite penger i verden, men av skjev fordeling. Hungersnød og sult er ikke resultat av matmangel, men av retten til tilgang av mat. Eller vi ser at klimaendringene rammer de som har minst mulighet til å gjøre noe med dem eller tilpasse seg, hardest. Alt dette er resultat av skjev fordeling, og strukturell urettferdighet. Ulikhet, dårlige arbeidsforhold, likestillingsutfordringer, miljøforurensning og ulikhet sett i lys av internasjonale strukturer som gjør at noen grupper kan bli rike på bekostning av andre grupper.

Å bygge en stabil stat på et råttent statsapparat med lite tillit er ingen lett oppgave. Derfor er noe av den beste bistanden Norge kan gi er til oppbygging av gode, solide og rettferdige institusjoner i andre land. Trygge institusjoner vil også bidra til flere investeringer og bedre handelsvilkår for utviklingsland, og er helt essensielle for økonomisk utvikling. Bistand skal ikke være veldedighet, men hjelp til selvhjelp, og den beste måten å gjøre det på er gjennom gode systemer, og juridiske rammeverk som ivaretar individets og fellesskapets interesser.

Norsk utviklingspolitikk skal være tuftet på solidaritet, ikke veldedighet. En slik vridning vil bidra til en mer helhetlig utviklingspolitikk som bygger på en erkjennelse av at det ikke bare er et spørsmål om bistand, men også om hvilken rolle Norge spiller i verden, eksempelvis gjennom investeringer.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Utvikling skal handle om å utjevne forskjeller, og dermed bekjempe fattigdom.
- At norsk bistand skal være en feministisk bistand
- Norske bistandsprosjekter skal være fundert på solidaritet - ikke veldedighet
- Vi er kritiske til bistand som kun baserer seg på tjenesteyting og som ikke driver endringsarbeid
- At norsk bistand skal bidra til systematisk utvikling og oppbygging av sivil samfunn
- At bistandsprosjekter skal bevilges penger i lange perspektiver og ha stabile rammer
- At Norge skal bidra med nødhjelp når verden rammes av kriser.

- Ha regelmessig dokumentasjon av oppnådde resultater for å sikre kunnskapsbasert bistand
- Bistandsnivået skal utgjøre 3 % av BNI innen 2029

Samferdsel

5. Kollektivtrafikk – forslagsstiller Sauda Ap

Arbeiderpartiet skal arbeide for at kollektivtransport i Rogaland med buss og båt skal ligge under politisk styre og ikke i et privat AS og administrasjons selskap.

6. Person- og godstrafikk – forslagsstiller Sauda AP

Arbeiderpartiet vil jobbe for at det bygges høyhastighetsbaner for både gods- og persontrafikk, dette er viktig skal man klare å ta hele landet i bruk. Det bør være et mål for Arbeiderpartiet å få mer både gods- og persontrafikk over på bane. Vi klarer ikke det uten å utvikle høyhastighetsbaner med høy frekvens.

Begrunnelse:

Ta hele landet i bruk har vært en parole for AP i mange år. Industrien er i utvikling og i dag er krav til hurtig levering av gods og varer bare øker og øker. Varer man før produserte for å ha i lager lages i dag på bestilling og kravet om rask levering gjør at industrien flytter mer og mer av sin produksjon til byene og bygdene rundt om i landet ser en dalene svingning i forhold til industri arbeidsplasser. Tilbakemeldinger om at kravet til rask levering på dårlige og til tider stengte vestlandsveger gjør at industrien i blant annet Sauda sliter med å kunne konkurrere på leveringstid med andre. En høyhastighetsbane for gods- og persontrafikk vil sikre framtidige arbeidsplasser og innbyggere i distriktene.

7. Handlingsplan fylkesveier 2018-2021 – uttalelse Sauda Ap

Opprustning/utbedring, ras- og trafikksikring av FV 520 mellom Sauda-Ropeid og FV 46 mellom Ropeid-Sandeid må prioriteres høyt i handlingsplan fylkesveien 2018-2020. Ved Svandalsfossen må det snarest komme på plass en løsning som sikrer passering uansett vær.

Begrunnelse

Ny areal og transportplan for Ryfylke (ATP Ryfylke) for 2017-2030, vedtatt i fylkestinget 14. desember 2016, er det overordnede og styrende dokumentet for samferdsel i regionen. Det er vedtatt mål som blir underbygget av strategier og tiltak for at disse målene blir nådd. Disse skal realiseres gjennom handlingsplaner, i første omgang handlingsplan for fylkesveier 2018-2021.

I ATP Ryfylke er det lagt inn økte ambisjoner for drift og vedlikehold av veinettet i Ryfylke med spesielt fokus på rassikring, tunnelsikring og trafikk sikkerhet ellers. Dette er ikke bare viktig, men helt nødvendig for innbyggerne, næringslivet og turisme. Saura Arbeiderparti mener at FV 520 mellom Saura og Ropeid og FV 46 mellom Ropeid og Sandeid må prioriteres høyt i handlingsplan for fylkesveier 2018-2021. FV 520/FV 46 er en ulykkes-utsatt veistrekning, og her er det helt nødvendig med opprusting/utbedringer og økt trafikk sikkerhet.

Det er på høy tid det tas grep knyttet til Svandalsfossen på FV 520. Her må det snarest komme på plass en løsning som sikrer passering uansett vær.

Det er i regionalplanen fokusert på rassikring, og det framgår at det de senere årene har gått ras på andre steder enn tidligere. Opplysninger om rasfarefrekvens kommer fram i dokumentet «Strategisk plan for fergekaier i Rogaland», hvor det står følgende: «RV 13 er spesielt utsatt for ras og flom, og i perioden 2000-2015 har 377 av de totalt 877 rasene i Ryfylke gått langs RV 13. Av de øvrige rasene har 127 gått langs FV 520 mellom Ropeid og grensen til Saura».

I følge ATP Ryfylke må fylkeskommunen og kommunene arbeide sammen for at RV 13 gis en høy prioritering for tiltak i Nasjonal Transportplan med fokus på ras- og tunnelsikring. Men FV 520 er fylkeskommunens ansvar, og det er viktig at det også fokuseres på rassikring av denne fylkesveien.

8. Firefelt Ålgård-Hove – forslagsstiller Gjesdal Ap

E-39 fra Stavanger og sørover er en sterkt trafikkert trafikkåre. Fire felt fra Stavanger til Sandve blir nå forlenget til Hove. Dette er bra, men ikke tilstrekkelig. Trafikkmengden er så stor mellom Hove og Ålgård at fire felt også på denne strekningen er påkrevet. Det er daglige kødannelser på denne strekningen som topper seg med trafikkinfarkt på Ålgård ved de store helge- og ferieutfartene.

4 felt Ålgård-Hove ligger inne i faglig forslag til Nasjonal transportplan (NTP) som skal stortingsbehandles i vårsesjonen 2017. Men denne vegutbyggingen ligger kun inne dersom stortinget vedtar det som i NTP omtales som høy ressursbruk. Utbyggingen er også tidfestet ganske langt ut i NTP-perioden.

Gjesdal Arbeiderparti ber om at Stortinget vedtar NTP med høy ressursbruk slik at 4 felt fra Hove til Ålgård kan realiseres, og at den ikke utsettes til slutten av NTP, men prioriteres i perioden 2018-2023.

9. Ja til høyfartsbaner mellom storbyene i Norge – forslagsstiller: Sola Ap

De siste ti årene har de fleste land i Europa valgt å satse på høyfartsbaner og oppnådd svært gode resultatet. Ett godt eksempel er i Spania der høyfartsbanene har utkonkurrert store deler av den internasjonale flytrafikken. I dag tar toget mellom Barcelona og Madrid 2 timer og 30 minutter og tilbakelegger en avstand på 62 mil.

211 Norge har forpliktet seg gjennom internasjonale avtaler å redusere klimautslippene. Vi mener at en
212 satsning på høyfartsbane mellom storbyene i Norge vil gjøre toget langt mer konkurransedyktig i
213 forhold til fly og bil , enn det som er situasjonen idag. Bygger vi høyfartsbaner i Norge vil vi få en
214 fremtidsrettet jernbane for både jobb og fritidsreiser og vi kan på en enkel måte redusere de
215 innenlandske klimautslippene uten at det går ut over arbeidsplasser i Norge.

216

217 10. Sola Arbeiderparti vil ha egen kontrollstasjon for mat i Risavika

218

219 Sola Arbeiderparti støtter Risavika Havn sitt ønske om å bygge en grensekontrollstasjon som tar unna
220 alle kontrollene av mat som skal inn eller ut av landet på Vestlandet.

221 I dag er det bare fullverdige kontrollstasjoner ved Oslo lufthavn, Oslo havn, Larvik og Storskog
222 grensekontroll. Det vil si at matvarer som må kontrolleres må via Østlandet. Der kan varene bli
223 stående en stund for deretter å bli fraktet til Vestlandet eller videre ut i verden, gjerne med trailer. Tid
224 og penger kan spares hvis Risavika kan ta i mot varer til kontroll.

225 Risavika er hovedveien inn og ut av Vestlandet. Rogaland er stor på mat, både når det gjelder
226 kjøttproduksjon, meieriprodukter og fisk. Med den veksten som også vil komme innen eksport og
227 import av mat, vil det trenge mer kontroll. Da er det naturlig at Rogaland får en slik grensekontroll
228 drevet av mattilsynet. Her kan man få varene inn eller ut av sjøveien.

229 En grensekontroll for mat i Risavika vil gjøre det enklere for dem som ønsker å satse på import eller
230 eksport av mat. Det vil skape arbeidsplasser og trygge den industrien som er her på Vestlandet.

231

232 Skole

233

234 11. Endring av friskoleloven – forslagsstiller Stavanger Ap

235

236 **VEDTAK:**

- 237 • Friskolelovens §2-1 pkt. i tas ut av loven slik at det ikke lenger er mulig å opprette friskoler
238 basert på «særskilt profil».
- 239 • Arbeiderpartiet skal kjempe for fortsatt mangfold i fellesskolen og mot religiøs ensretting, og
240 vil derfor arbeide for å avgrense opprettelsen av flere statlig støttede privatskoler organisert
241 på religiøst grunnlag.

242 **BEGRUNNELSE:**

243 Arbeiderpartiet ønsker å verne om fellesskolen og den inkluderende og integrerende profil denne
244 står for. Forslagsstillerne mener at friskolelovens §2-1, pkt i er med på å utvanne ambisjonen om
245 fellesskolen som et grunnleggende prinsipp.

246 "Særskilt profil" er et ullent begrep som kan romme mange ulike ønsker om skoleprofiler.

247 Å åpne for privatskoler på dette grunnlaget kan på sikt føre til en omfattende privatisering av norsk
248 skole. Dette vil kunne redusere mangfoldet i den offentlige skolen, samt flytte statsstøtte fra
249 offentlige skoler og over til private.

250 Erfaringene fra Sverige viser at den privatiseringen av skolesektoren som har funnet sted der, har gitt
251 større ulikhet i skoletilbudet, samt svakere resultater på de internasjonale kartleggingsprøvene.
252 Dette er en utvikling vi ikke ønsker i Norge.

253 Vi mener at friskolelovens §2-1, pkt. a-h gir mer enn nok rom for opprettelse av friskoler i Norge (se
254 vedlagte punkt), og at punkt i bør fjernes fra loven.

255 Friskolelovens § 2-1 (punktene i loven som styrer opprettelse av friskoler)

256 a) Livssyn

257 b) anerkjend pedagogisk retning

258 c) internasjonalt

259 d) særskilt tilrettelagd videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett

260 e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet

261 f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma

262 g) videregående opplæring i små og verneverdige handverksfag

263 h) videregående opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram

264 i) særskilt profil

265

266 Fellesskolen er vår viktigste integreringsarena. I et flerkulturelt Norge er det stadig viktigere at vi
267 møtes på tvers av hva som skiller oss. Derfor går vi i mot en utvikling med stadig flere privatskoler
268 hvor barn organiseres på religiøst grunnlag. Stavanger Arbeiderparti mener religiøse skoler, det være
269 seg på kristent, muslimsk, eller annet grunnlag, ikke bidrar til mer mangfold, men tvert i mot mer
270 ensretting. Det er vår mening at slike skoler videre kan virke sterkt integreringshemmende. Vi trenger
271 flere møteplasser mellom religionene og mellom det religiøse og sekulære – ikke færre. Derfor vil vi
272 styrke og ikke svekke fellesskolen ved å tillate flere statsfinansierte religiøse skoler. (Arbeiderpartiet
273 anerkjenner kristendommens historiske rolle i Norge og vår kristne kulturarv, men mener lære om
274 kristendommen, som andre religioner, er tilstrekkelig ivaretatt i en fellesskole der faget RLE videre
275 har blitt til et KRLE med minst 55 prosent kristendomskunnskap.)

276

277 12. Skolehelsetilbud – forslagsstiller Sokndal Ap

278

279 Helsedirektoratets forslag til bemanningsnorm blir erstattet med en ny bemanningsnorm
280 med krav til kommunene om lik behandling for alle elever.

281 **Begrunnelse:**

282 Kartleggingen viser at skolehelsetilbudet ikke er i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger,
283 og at det er store variasjoner mellom fylkene. I sin utviklingsstrategi for helsestasjons- og

284 skolehelsetjenesten har Helsedirektoratet utarbeidet et forslag til bemanningsnorm.
285 Foreslått minimumsnorm for helsesøsterdekning i forhold til elever er basert på en
286 utregning av tiden som trengs for å utføre faglig anbefalte oppgaver i skolehelsetjenesten.
287 Normen per hele helsesøsterstilling er 300 elever i barneskolen, 550 i ungdomsskolen og 800
288 i videregående skole.

289 Lovverket fastsetter at alle kommuner skal ha «skolehelsetjeneste i skoler». Retningslinjer og
290 veiledere for helsestasjons- og skolehelsetjenesten utarbeides i tråd med kunnskapsbasert
291 praksis . En faglig forsvarlig skolehelsetjeneste kan dermed forstås som en tjeneste der
292 innholdet er i overensstemmelse med disse. Formålet med tjenesten er å fremme psykisk og
293 fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold, samt å forebygge sykdom og skader. I
294 forarbeidene til Helse- og omsorgstjenesteloven utdypes intensjonen. Tilbudet skal være et
295 «drop-in», «lavterskeltilbud» på skolen der elevene kan få tidlig helsehjelp på lavest mulig
296 nivå . Landsomfattende tilsyn med skolehelsetjenesten viste at helsesøsters tilstedeværelse
297 var liten og varierte mye fra sted til sted. Tidligere, mindre kartlegginger fra Oslos bydeler og
298 fra de ti største byene i Norge, viste det samme. Mange steder lå bemanningen langt under
299 anbefalte norm.

300 Norsk institutt for by- og regionforskning omtaler en positiv effekt ved god bemanning i
301 helsestasjons- og skolehelsetjenesten. De slår fast at kommuner med god
302 helsesøsterbemanning har en reduksjon i barnevernstiltak fordi støttetiltak blir satt inn
303 tidligere. I flere tverrsnittsstudier har samarbeidende personell på skolene blitt intervjuet
304 om helsesøsters rolle. Resultatene viser at der helsesøstre er til stede på skolene frigjøres
305 lærerens tid til undervisning, og elever og foreldre slipper å ta fri for å oppsøke
306 andrelinjetjenesten i en del tilfeller. Helsesøstre vurderer og håndterer helsemessige
307 problemstillinger som står i veien for læring. I en annen studie uttrykker lærerne ønske om
308 økt tilstedeværelse av helsesøster på skolen, som en bidragsyter i miljøet og i
309 undervisningen.

310 Kilder: Hvor er helsesøster? En kartlegging av helsesøsterbemanningen i skolehelsetjenesten
311 av Kristin Sofie Waldum Grevbo og Trude Haugland

312

313 13. Private skoler en trussel mot velferdsstaten – forslagsstiller Strand Ap

314

315 Den offentlige skolen er bærebjelken i vår velferdsstat. Her får alle samme mulighet til
316 opplæring og utvikling uansett om de kommer fra kristne familier, muslimske familier eller
317 familier fra andre trossamfunn. Kristendommen har en stor plass i den offentlige skolen,
318 men også andre religioner har god plass slik at barna/ungdommen får en god plattform for
319 utvikling av respekt og toleranse.

320 Vi har den senere tid registrert at det er gitt konsesjon til drift av mange friskoler. Bare i vår
321 kommune er det gitt konsesjon til drift av to kristne friskoler for elever i 1-10 klasse. Dette
322 kan bety at rundt 27% av elevmassen i Strand kommune vil gå på kristne friskoler i
323 fremtiden. Rådmannen i Strand kommune opplyser til lokalavisen Strandbuen at dette kan

324 føre til en inntektssvikt for den offentlige skolen på opptil 40 millioner kroner på sikt. Når en
325 elev slutter i den offentlige skolen, overføres 85 000,- til den private skolen hvor han/hun
326 begynner i. I del fleste tilfelle blir klassen elev gikk i opprettholdt og kommunen har de
327 samme utgiftene til bygg og lærerlønn som før. Hvis elever vil tilbake til den offentlige
328 skolen, eller en privatskole blir nedlagt, må kommunen tilby plass til alle.

329 Den sterke økning i friskoler fører til at:

- 330 • Venneflokker splittes
- 331 • Respekten for andre trossamfunn svekkes
- 332 • De økonomiske rammene til den offentlige skolen svekkes
- 333 • Fundamentet for velferdsstaten rokkes.

334 Strand Arbeiderparti mener at det nå er svært viktig at fellesskolen styrkes og ikke svekkes.
335 Veksten i friskoler må stanses og midlene må størst mulig grad samles i den offentlige
336 skolen. Friskoleloven må endres ved at dagens regelverk og støtteordninger strammes inn.

337

338 Forslag til vedtak:

339 «Strand Arbeiderparti registrerer en sterk økning i konsesjoner til nye friskoler. Dette fører
340 til en utarming av den offentlige skolen og et av de viktigste fundamentene til velferdsstaten
341 rokkes. Strand Arbeiderparti mener derfor at økningen i etableringen av nye friskoler må
342 stanses. Alle midler må samles om den offentlige fellesskolen. Strand Arbeiderparti vil derfor
343 sterk anmode moderpartiet om å fremme forslag til endringer i friskoleloven hvor dagens
344 regelverk og støtteordninger strammes inn.

345 [14. Arbeidslivet inn på skolepulten – forslagsstiller Sauda Ap](#)

346

347 Kunnskap om arbeidslivets organisasjoner må gis større plass i læreplanene. Det er viktig at
348 ungdom på vei ut i arbeidslivet har en grunnleggende kjennskap til rettigheter og plikter i
349 arbeidslivet.

350

351 Begrunnelse:

352 Mange unge arbeidstakere blir i dag utnyttet fordi de ikke kjenner sine rettigheter.

353

354 [15. Tema: Skole og helse – forslagsstiller Karmøy Ap](#)

355

356 **Bakgrunn:**

357 I dag er det kommunene som finansierer og bestemmer mengden skolehelsetjeneste
358 på videregående skoler. Dette skaper utfordringer hvor fylkeskommunen ønsker å
359 øke fokus på enkelte skoler og ikke kan styre over denne ressursen.

360 **Forslag:**

361 Arbeiderpartiet ønsker å overføre ansvaret og finansieringen for skolehelsetjenesten
362 for videregående skoler til fylkeskommunen, slik at det er skoleeierne for de

videregående skolene som kan avgjøre fokuset for skolehelsetjenesten i disse skolene.

16. Desentralisert høyere utdanning – forslagsstiller Eigersund Ap

Studiesentermodellen i Rogaland styrkes gjennom styrket finansiering av Dalane Utdanningscenter og Utdanning i Regionane.

BEGRUNNELSE:

Arbeidsmarkedet er i stadig endring, og det stilles økende krav til etter- og videreutdanning. Befolkningen som er bosatt i distriktene har færre muligheter til å ta etter- og videreutdanning etter å ha etablert seg med familie, enn de som bor i større byer. Vi må derfor bli bedre på tilrettelegging av desentralisert etter- og videreutdanning med høy kvalitet. Teknologiutviklingen legger til rette for stadig bedre tilrettelagte desentraliserte universitet og høyskolestudier, men dette må tilrettelegges og støttes opp om gjennom profesjonelle aktører som kan tilrettelegge tilbud i samarbeid på tvers av en rekke høyere utdanningsinstitusjoner.

17. Desentralisert høyere utdanning – forslagsstiller Eigersund Ap

Studiesenteret.no må få tilbake sin statlige delfinansiering for å opprettholde og forsterke desentralisert høyere utdanning.

SAMME BEGRUNNELSE SOM I FORSLAG 3: Arbeidsmarkedet er i stadig endring, og det stilles økende krav til etter- og videreutdanning. Befolkningen som er bosatt i distriktene har færre muligheter til å ta etter- og videreutdanning etter å ha etablert seg med familie, enn de som bor i større byer. Vi må derfor bli bedre på tilrettelegging av desentralisert etter- og videreutdanning med høy kvalitet. Teknologiutviklingen legger til rette for stadig bedre tilrettelagte desentraliserte universitet- og høyskolestudier, men dette må tilrettelegges og støttes opp om gjennom profesjonelle aktører som kan tilrettelegge tilbud i samarbeid på tvers av en rekke høyere utdanningsinstitusjoner.

18. SKOLEHELSETJENESTEN – forslagsstiller Eigersund Ap

FORSLAG:

- Det må utarbeides nye bemanningsnormer for helsesøstre i kommunehelsetjenesten.
- Antallet studieplasser for helsesøsterutdanningen må økes.
- Det må øremerkes statlige midler til helsestasjoner og skolehelsetjenesten i kommunene.
- Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom i kommunene må tilrettelegges bedre for nettbaserte tjenester og opplysningsarbeid.
- Helsestasjon for ungdom må bli en lovpålagt tjeneste i kommunene.

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår 56 millioner kroner i langsiktig folkehelsearbeid i kommunene. Prosjektet skal gå fra 2017-2027, og bidra til å styrke kommunenes arbeid med helse og trivsel. Barn og unge er en prioritert gruppe og arbeidet skal og rettes inn mot psykisk helse og rus. Helsesøstre er den eneste profesjonen som har en videreutdanning rettet spesifikt mot målgruppen barn og unge 0-20 år, i forhold til helsefremmende og forebyggende arbeid. Det er i dag en bemanningsnorm for helsesøstre i kommunen, men denne normen er for lav i forhold til det arbeidet helsesøstre kan bidra med for psykisk helse blant barn og unge. Arbeiderpartiet har derfor fremmet forslag om at Stortinget ber Regjeringen vurdere å fastsette en kvalitetsbasert minimumsnorm for helsestasjon og skolehelsetjenesten. Arbeiderpartiet vil doble antallet helsesøstre og øke utdanningen. Bevilgningene har økt til kommunene for å øke helsesøsterbemanningen de siste årene, men det er i frie midler. Når kommuneøkonomien er trang, vil ikke disse midlene nå fram. Det er et politisk ansvar å avgjøre om helsestasjon- og skolehelsetjenesten skal være et godt og solid tilbud for barn og unge i kommunene. Helsestasjon for ungdom er i dag en tilleggstjeneste til skolehelsetjenesten. Den har et tverrfaglig personell, med helsesøster, lege og psykolog. Helsestasjon for ungdom må oppbemannes i kommunene og bli en lovpålagt tjeneste.

19. Den offentlige fellesskolen – forslagsstiller AUF i Rogaland

Høyre og FrP regjeringa har gjennomført endringer i privatskoleloven som har medført at man ikke lengre må ha et religiøst eller annet pedagogisk alternativ enn den offentlige skolen for å starte opp privatskoler. Dette utfordrer den norske fellesskolen og kan på sikt være med på å undergrave den. Opprettelse av kommersielle privatskoler truer fellesskolen fordi ressurser fra skolesektoren flyttes fra den offentlige drevne skolene til de private. Flere privatskoler i Norge har vist seg å bryte loven ved å ta ut utbytte. Dette gjør de ved å finne måter å omgå regelverket på. Man har også sett eksempler på privatskoler som slår seg selv konkurs og legger ned, som resultat må det offentlige overta skoledriften. Dette er ikke med

på å sikre en forutsigbar skolehverdag for våre elever. AUF er opptatt av at alle elever, uansett hvor de bor i landet skal ha en god skolegang. Ved at det offentlige driver utdanningstilbudet sikrer man en rettferdig ressursfordeling i hele landet, også der det ikke lønner seg å drive skole for kommersielle skoleselskaper. En bred og mangfoldig fellesskole har alltid vært et viktig prosjekt for AUF. Dette må skje i offentlig regi og avhenger av at vi strammer inn dagens regelverk for privatskoler.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- At konsesjoner til privat skoledrift skal være tidsbegrenser, med krav om ny søknadsprosess og mulighet til demokratisk innvirkning.
- Styrke utdanningsdirektoratet og tilsynet med eksisterende privatskoler innen norsk utdanning
- Gi strengere bøter som tar ut utbytte
- At kommuner og fylkeskommuner skal ha veto rett mot etablering av skoler som ikke er offentlige
- Endre privatskoleloven slik at kun skoler med et klart pedagogisk alternativ til den offentlig skolen gis statsstøtte.
- Utvikle religions- og livssynsfaget til et mer inkluderende fag og dermed fjerne «K» fra KRLE-faget.

20. Kvalitet i fellesskolen – forslagsstiller AUF i Rogaland

Behovet for kompetanse i fremtidens arbeidsliv vil i mye større grad være preget av anvendelse av kunnskap. En kritisk gjennomgang av kompetansemålene og læreplanene er helt avgjørende for lærerens undervisning og elevens læring. AUF mener det er nødvendig at læreplanene gjennomgås, revideres og tilpasses for fremtiden. Det er nødvendig at antall kompetansemål i læreplanen reduseres kraftig, i tråd med Ludvigsen utvalget. Kompetansemålene må i større grad enn i dag gjenspeile de overordnede målene for opplæring i skolen. Frafallet i den videregående skolen er en trussel mot behovet for kompetanse som vi vil få i framtida. For å forhindre at elever faller fra er det viktig med tidlig innsats. Man trenger at læreren kan se og følge opp hver enkelt elev – dette bør gjøres gjennom en nasjonal lærernorm. Man må øke antall pedagoger i den norske skolen og ha en helsesøster til stede på skolen hver eneste dag som elever kan snakke med når problemet oppstår, ikke kun den dagen man har råd til å ha en helsesøster tilstede på skolen.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Innføre nasjonal lærernorm
- Øke antall pedagoger i den norske skolen
- Innføre en nasjonal bemanningsnorm i skolehelsetjenesten etter Helsedirektoratets anbefalinger
- Kraftig redusere antall fagspesifikke kompetansemål i skolen
- Videreutvikle og styrke mulighetene for forsering i alle basisfag gjennom grunnskolen og videregående.

21. Framtidas IKT-løft i den norske skolen – forslagsstiller AUF i Rogaland

Den teknologiske utviklingen har gått så raskt at mange norske kommuner og fylkeskommuner ikke har klart å holde skolene så oppdatert på teknologisk utstyr som de burde være i 2016. For å sikre at den norske skolen innhenter det teknologiske etterslepet og er tilstrekkelig forberedt for den videre teknologiske utviklingen som kommer, mener AUF man må ha en helhetlig gjennomgang og oppgradering av den teknologiske infrastrukturen i norsk skole. Undervisningen må i lang større grad tilpasses det 21. Århundre med bruk av digitale læremidler i alle fag. For å få til et løft i den teknologiske infrastrukturen i skolen er man avhengig av at kommuner og fylkeskommuner får midler som gjør det mulig å gjennomføre. Omfattende forskning peker på viktigheten av at skolen legger til rette for utvikling og kreativitet samt vilje og evne til å utforske og skape. AUF mener derfor at IKT og koding må bli en del av lærerutdanningen og læreplanen.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Ha en helhetlig gjennomgang og oppgradering av den teknologiske infrastrukturen i hele grunnskolen og videregående utdanning
- At det ved denne oppgraderingen følger med økonomiske midler som gjøre kommunene og fylkeskommunene i stand til å ruste opp den teknologiske infrastrukturen.
- Innen 2020 skal det være 1:1 elev-digitalt hjelpemiddel i hele det norske utdanningsløpet
- Bruke internett i eksamenssituasjoner der det er formålstjenlig
- Ha koding inn i læreplanen og IKT som en grunnleggende kompetanse på lik linje med basisfagene

22. Fraværsgrensa – forslagsstiller AUF i Rogaland

Fra og med skoleåret 2016/2017 har regjeringen innført en nasjonal fraværsgrense. Dette er en svært rigid ordning som ikke ivaretar de svakeste elevene. AUF frykter disse elevene vil rammes hardest og presses ut av skolen med dagens ordning. Fastleger har opplevd et rush av elever, som risikerer å stryke i et fag om de ikke får en legeattest. Dette virker mot sin hensikt. Arbeiderpartiet mener vi må ha tillit til at lærerne og den enkelte skole kan finne hensiktsmessige løsninger selv. Vi mener fraværsgrensa til Høyre og FrP regjeringen starter i feil ende, og vi vil heller sette i gang tidlige tiltak som forhindrer fravær. AUF mener at det eksisterende lovverket for fravær må revideres og klargjøres, og at dagens rigide fraværsgrense fjernes.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Fjerne den nasjonale fraværsgrensa
- Ha en helhetlig gjennomgang av lovverket knyttet til deltakelse og fravær i norsk skole

- Gjennomføre forskningsprosjekter om fravær i skolen for å innhente mer kunnskap om hva som faktisk fungerer mot fravær
- At elever skal kunne stryke timesfravær og ikke bare dager
- Innføre politisk fravær i ungdomsskolen

23. Mobbing – forslagsstiller AUF i Rogaland

Ungdata-undersøkelsen viser en økning i antall elever som opplever mobbing på skolen. Dette viser at vi trenger mer kunnskap om årsakene til mobbing og at det haster å sette inn de tiltakene vi vet vil fungere. Mobbing er et komplekst tema som krever et sett av tiltak og ansatte med trygghet og kompetanse nok til å gripe inn når mobbing skjer. AUF mener alle fylkeskommuner skal ha en kompetanse knyttet til å håndtere mobbing. Djupedal-utvalget peker på skoleledelse som et av de viktigste punktene for å skape et godt og trygt læringsmiljø for alle. AUF mener fylkeskommunen skal ha mulighet til å sette enkeltskoler under administrasjon om man får rapport om dårlig psykisk helse og et høyt nivå av mobbing, og ikke viser tilstrekkelig forbedring innen områdene. Administrasjonsperioden skal brukes til håndtering av konkrete mobbesaker og kompetanseheving for sittende skoleledelse i hvordan håndtere tilfeller av mobbing på sin skole. Vi vil ha en skole mot nulltoleranse mot all form for mobbing, da er det viktig at vi setter i gang riktige tiltak så snart som mulig.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Innføre tverrfaglig miljøteam på skoler
- Alle fylkeskommuner skal ha et eget kompetanseteam knyttet til psykisk helse og mobbing
- At alle kommuner skal ha et beredskapsteam mot mobbing
- At skoler som viser gjennetakende svake mobberesultater i elevundersøkelsen skal settes under administrasjon
- At dagens klageinstans flyttes til Barneombud

Helse

24. Morgendagens helsetjenester – forslagsstiller Rogaland Arbeiderparti

Eldrepolitiske utfordringer og muligheter

Alle i samfunnet, både unge og gamle, trenger av og til helse- og omsorgstjenester. Men ofte er det de eldre som trenger det mest. Utforminga av morgendagens eldrepolitikk er således en viktig føring for hva som skal være morgendagens helse- og omsorgstjenester. Eldreutvalget vil derfor ta utgangspunkt i det vi mener bør være morgendagens eldrepolitikk. Med andre ord hvordan vi ser for oss alderdommen.

Hvem er de eldre i dag

Tidligere var pensjonister de som hadde nådd i alderstrygden. I dag er, grunnet forbundsvisse avtaler for enkelte yrkesgrupper og tidligpensjon (AFP), dette mer nyansert. I statistikken er

579 gruppeinndelingen for de eldste årsklassene nå 55 - 66 år (yngre eldre), 67 - 80 år (eldre) og
580 over 80 år (de eldste). De eldste er ofte storforbrukere av helse- og omsorgstjenester, noe
581 som øker sterkt med alderen.

582 **Hva eldrepolitikken bør omfatte.**

583 Eldre holder seg friske og aktive lengre og lengre opp i høy alder. De er i stand til, og ønsker å
584 klare seg selv lengst mulig i en meningsfull hverdag. For kommunene kan det være nyttig å
585 gruppere de eldre i følgende tre grupper etter stigende tiltaksnivå.

586 **De som kan hjelpe seg selv.**

587 Svær mange eldre klarer seg godt selv og trenger svært lite offentlig innsats. De er godt
588 organiserte i frivillige organisasjoner, pensjonistlag, religiøse lag, forskjellige interesselag og
589 driver egne "prosjekt". Kommunene må verdsette dette, gjerne med litt pengestøtte til slike
590 lag og organisasjoner. Litt koordinering organisasjoner og lagene i mellom skader heller ikke
591 uten at det trenger gå ut over mangfoldet.

592 **De uorganiserte.**

593 Det er mange eldre som velger en "uorganiserte tilværelse" Det er en voksende gruppe som
594 ofte velger å sitte ensomme og passive i bustaden sin. De trenger litt hjelp og tilrettelegging
595 for å fungere bedre. Det krev litt mer offentlig innsats i form av tilrettelegging og
596 samordning.

597 Det viktigste for disse er trulig møteplasser der de kan stikke innom når det passer dem.
598 Her kan de sitte å prate og drikke kaffe. På slike møteplasser bør det være veiledning om for
599 eksempel sunnere kosthold, bedre "bevegelse" både kroppslig og mentalt og/eller innføring
600 og hjelp til å fungere bedre i dataverden dersom de vil det.

601 De fleste bibliotek har trulig en datakrok hvor en kan "google" med litt veiledning. Men også
602 svømmehaller med varmt vann og en kaffekrok kan være en god møteplass.

603 Folkehelsearbeidet bør her kunne være en god medspiller.

604 Det er de uorganiserte som er den største utfordringen i eldrepolitikken. Vi trur det er
605 penger å spare for samfunnet ved å hjelpe de til å være mest mulig selvhjulpne. Hvis ikke kan
606 de lett gli over til å bli fullt ut hjelpetrengende. Lågest mulig tiltaksnivå gir også god trivsel.

607 **De hjelpetrengende.**

608 Det er naturligvis også mange eldre som er mer og mindre avhengige av helse- og
609 omsorgstjenestene i kommunene. Så langt som mulig bør tilbudet til dem være på linje med,
610 og samordnes med, de helse - og omsorgstjenestene som også andre innbyggere i
611 kommunen treng. Det gjelder trulig mest for helsetjenester som lege, fysioterapi, tannhelse
612 (fylkeskommunen.), og andre helsefremmende tiltak. Tannhelsetjenester må komme inn
613 som en del av egenandelsystemet.

614 For den kommunale omsorgstjenesten vil det være mer rett med mer individuelt tilpassede
615 tjenester. Teknologiske løsninger og hjelpemiddel bør nyttes for å gi trygghet og et bedre

hverdagsliv for den enkelte. Slike enkeltsaker bør overlates til fagpersonell å vurdere uten politisk overprøving.

Å kunne bo lengst mulig i vante omgivelser i eget hjem er svært ønskelig. Her bør kommunene tilby individuelle tilpassede ordninger. Hvilke ordninger som er best bør fagfolk utrede sammen med den enkelte. Å ta eldre inn på institusjon uten at de selv ønsker det fordi det er ledige plasser og enklere for hjelpeapparatet, er en uheldig klientifisering av mennesker.

Oppsummering

Dagens kommunale helse- og omsorgstjenester er gode og er et godt grunnlag for morgendagens omsorg. Det er heller ikke behov for noe spesielt løft i det generelle tjenestenivået. Både yngre eldre og eldre menneske ønsker å klare seg selv, kanskje med litt tilrettelegging. Tilretteleggingen bør graderes og tilpasses behovet.

Det kan det være nyttig å gruppere de eldre i følgende tre grupper: De som er selvhjulpne eldre, de "uorganiserte" eldre og de hjelpetrengende eldre. Helse- og omsorgstjenestene er tradisjonelt rettet inn mot de hjelpetrengende mens de andre er mer forebyggende. En bør likevel se det i sammenheng da lavest mulig tiltaksnivå også gir best trivsel. En bør i det lengste unngå klientifisering av mottakerens tjenestebehov da det kan være passiviserende for vedkommende.

Omsorgstjenestene bør være individuelt tilpassede tjenester. Teknologiske løsninger og hjelpemidler bør nyttes i størst mulig grad. Å kunne bo lengst mulig i eget hjem, med gode tilpasninger og hjelpemiddel, er svært ønskelig. Her bør kommunen tilby ordninger. Ledige plasser på institusjon må ikke brukes mot dette.

25. Tannhelse – uttalelse Sauda AP

I flere år har finansiering av tannhelsetjeneste i landet vårt blitt reist og diskutert uten at det er blitt noen endringer.

I motsetning til vanlig helse- og sykehustjenester, som i utgangspunktet er finansiert av det offentlige med en viss egenandel, er det stort sett ingen eller få offentlige refusjoner/ordninger knyttet til vanlig tannhelsetjeneste.

Dette fører til at enkelte grupper ikke har råd til å gå til tannlege.

Derfor må denne saken reises igjen. Det må arbeides for at tannhelsetjenesten blir finansiert lik som for andre helsetjenester – et offentlig tilskudd/finansiering med en egenandel.

26. Vaksinasjon – Hjernehinnebetennelse – Avgangselever – Gratis – uttalelse Sauda Ap

Slik det er pr i dag inngår ikke dette som en del av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet i Norge. Dette betyr da i praksis at det er personen selv som må betale for denne vaksinen. Det blir ofte gitt som ett tilbud for russen. Det er ønskelig at dette tilbudet blir gitt til alle avgangselever ved vgs.

658
659 Det er flere som velger å ikke ta denne vaksine grunnet kostnader. Pris er ca. 500,- for dosen
660 samt kostnad for å få satt vaksinen.

661
662 Sauda AP ønsker å få denne vaksine vurdert med i det nasjonale vaksinasjonsprogrammet og
663 at tilbudet om gratis vaksine blir gitt til avgangselever.

664

665 27. Organdonorordning – forslagsstiller Gjesdal Ap

666

667 Spania og Østerrike ligger i verdenstoppen på organdonasjon. Frankrike har nettopp fulgt
668 etter og innført et drop-out med nei-register, som innebærer at du automatisk blir
669 organdonor. Nederland har vurdert å gjøre det samme, men motstanden blant folk er stor.

670 Norge er på toppen i Skandinavia for donor givere, men vi har fortsatt et stort behov for å få
671 flere til å gi organ ved bortgang. Ventelistene for organer øker og mange dør i påvente av et
672 friskt organ. Avslagsprosenten øker dessverre også, uten at noen med sikkerhet vet hvorfor
673 det er slik.

674 I Spania har sykehuspersonell kompetanse på å veilede pårørende ved dødsleie, slik at de
675 som ikke er donorer kan bli det. Det kan se ut som informasjon til pårørende, og samtaler
676 med pasient og pårørende er en suksessfaktor.

677 Forslag:

678 1. Arbeiderpartiet skal være en pådriver for å utdanne helsepersonell til å være profesjonelle
679 rådgivere ved organdonorsamtaler.

680 2. Arbeiderpartiet skal ta initiativet til en utredning for å se på hvordan man kan få flere til å
681 bli organdonorer, inkludert en vurdering av den ordningen som nylig er innført i Frankrike.

682 28. Tannhelsetjenesten – forslagsstiller Gjesdal Ap

683

684 Arbeide for at tannhelsetjeneste gradvis innarbeides i den totale helsetjenesten og
685 finansieres av det offentlige. I første omgang for pensjonister og ungdom mellom 18 og 20
686 år.

687

688 29. Sola Arbeiderparti ønsker gratis vaksine mot smittsom hjernehinnebetennelse for 689 ungdom mellom 16-19 år.

690

691 Folkehelseinstituttet anbefaler at all ungdom i alderen 16–19 år vurderer å vaksinere seg mot
692 meningokokksykdom (smittsom hjernehinnebetennelse) gruppe A, C, W og Y.

693

694 Friske ungdommer har oftere meningokokker i halsen enn andre. Få av disse blir syke, men de kan
695 smitte andre. Sykdommen utvikler seg ofte raskt, og rundt 10 % av de som får sykdommen dør.

696

697 Selv om forekomsten av meningokokksykdom i Norge er lav, er ungdom i alderen 16–19 år en av de
698 aldersgruppene som har høyest forekomst av denne sykdommen. En kombinasjon av tett samvær
699 med andre ungdommer, festing med høyt alkoholinntak, deling av flasker og sigaretter, aktiv eller
700 passiv røyking og lite søvn kan dessuten øke risikoen for smitte, og for at sykdommen får et alvorlig
701 forløp. Derfor mener Folkehelseinstituttet at ungdom bør ta vaksinen som beskytter mot sykdommen.

702

703 Men vaksinen er dyr. I år har russen fått tilbud om den for 550 kroner. Prisen gjør at endel
704 ungdommer ikke tar den. Sola Ap mener at det ikke skal være lommeboken til foreldrene som avgjør
705 om ungdom kan beskytte seg mot en, i verste fall, dødelig sykdom. Derfor foreslår Sola Ap at det
706 innføres gratis vaksine mot smittsom hjernehinnebetennelse gruppe A,C,W og Y for ungdom i alderen
707 16-19 år.

708

709 30. PSYKISK HELSE – forslagsstiller Eigersund Ap

710 FORSLAG:

- 711 • Arbeiderpartiet vil gjøre psykisk helse til en del av kompetansemålene i skolen
- 712 • Fagplanen i all pedagogisk utdanning må inneholde psykisk helse som eget tema.

713

714 BEGRUNNELSE:

715 Psykisk helse må få aksept og åpenhet gjennom kunnskap. For å forebygge psykiske lidelser
716 og sikre tilgang til hjelp når problemer oppstår, må kunnskapen økes blant pedagogisk
717 personale i hele utdanningsløpet. Skoler og barnehager har tett kontakt med barn og unge,
718 og har en unik mulighet til å oppdage tidlige tegn på at noe er galt. Psykologer og psykisk
719 helsetjeneste må bli en del av skolehelsetjenesten. Barn og unge må lære hva psykisk helse
720 er helt fra de er bitte små. Når de opplever at ting blir vanskelige, må støtteapparatet tidlig
721 inn for å forebygge utvikling av problemene.

722

723 31. FAMILIESENTER – forslagsstiller Eigersund Ap

724

725 FORSLAG:

- 726 • Familiesenter må bli et satsningsområde i alle landets kommuner.

727

728 BEGRUNNELSE:

729 Familiesenter skal være en lokal forankret og samordnet virksomhet rettet mot barn, unge
730 og deres familier. Målet er at familien på ett og samme sted skal få et helhetlig og
731 samordnet tjenestetilbud. Det skal være forebyggende og helsefremmende gjennom
732 kunnskapsformidling, nettverksbygging og mobilisering av ressurser. Familiesenter må være
733 en satsing i kommunene, gjennom tilførsel av statlige midler til kommuner som satser på
734 dette tiltaket. Helsedirektoratets samhandlingsreform sier at vi må innføre strategier som

forebygger mer, behandler tidligere og samhandler bedre. Målet er bedre folkehelse og bedre helse og omsorgstjenester på en bærekraftig måte. Etablering av familiesentre i kommunene er i tråd med samhandlingsreformen.

32. Øremerkede midler til drift av kommunale sykehjem, og styrking av utdanning og rekruttering av kvalifisert helsepersonell – forslagsstiller Eigersund Ap

FORSLAG:

1) Eigersund Arbeiderparti mener at kommuneøkonomien må styrkes for å sikre at de som trenger det får sykehjemsplass.

2) Eigersund Arbeiderparti mener det må iverksettes et statlig kompetanseløft som styrker utdanning og rekruttering av kompetent helsepersonell til kommunale sykehjem.

Begrunnelse: Arbeiderpartiet mener at Norge skal ha en sterk, offentlig eldreomsorg. Tendensen er helsetilstanden til de eldre ved tidspunkt for overgang fra bolig til sykehjem blir stadig dårligere. Kompleksiteten i helseutfordringene til de som bor på sykehjem er økende og krever høy kompetanse hos helsepersonell. Kommunene har anstrengt økonomi, og særlig små kommuner har store utfordringer med å rekruttere nok kvalifisert personell.

33. Nei til legalisering av Cannabis – forslagsstiller Eigersund AP

FORSLAG

Nei til legalisering av Cannabis

Begrunnelse: Arbeiderpartiet er mot legalisering av Cannabis. Cannabis er et avhengighetsskapende rusmiddel med 420 virkestoffer hvorav 142 påvirker psyken. Cannabis har skadelig effekt da særlig på unge hjerner som ikke er ferdig utviklet, det gir og dokumentert økt risiko for psykose.

Forbruk av Cannabis over tid skaper avhengighet, økt risiko for frafall fra skole og svekkede kognitive evner som hukommelse, konsentrasjon og læringsevne. Jo yngre en er jo høyere er risikoen for å bli avhengig. Arbeiderpartiet er opptatt av å unngå utenforskap og mener at det fortsatt må satses på forebygging og informasjon for å hindre bruk og misbruk, særlig blant unge som er i en særlig utsatt risikogruppe.

(Arbeiderpartiet mener at personer som er rusavhengige må få tilbud om behandling som alternativ til soning i fengsel.)

34. Prevensjon og abort – forslagsstiller Eigersund Ap

Norge skal være en global pådriver for å fremme kvinners reproduktive helse, rett til prevensjon og abort.

Begrunnelse:

Noe av det første Trump gjorde da han tok sete, var å signere en presidentordre som kutter all støtte til bistandsorganisasjoner som leverer tjenester eller jobber med rettigheter relatert til familieplanlegging og reproduktive rettigheter i utviklingsland dersom abort er inkludert i deres rådgivning.

Den nederlandske og den svenske regjeringen har tatt på seg ansvaret for å lede en ny, internasjonal allianse, som skal fremme dette arbeidet. Norge må vurdere å delta i denne, og tilsvarende allianser, og ta en ledende rolle for kvinners reproduktive helse i utviklingsland.

35. Pasientordningen – forslagsstiller Rogaland Arbeiderparti

Forslag:

Eldreutvalget ønsker at Rogaland Arbeiderparti bidrar til at pasientordningen i Rogaland kommer på plass i alle kommuner snarest.

Begrunnelse:

Rogaland Arbeiderparti ønsker at pasientordningen blir en lik ordning for alle kommuner. Pr. i dag er det 5 kommuner som ikke er med i ordningen.

36. Egenandel fysioterapi for kronisk syke – forslagstiller Rogaland Arbeiderparti

Forslag:

Eldreutvalget i Rogaland Arbeiderparti ønsker å få fjernet egenandelen som ble innført på fysioterapi for kronisk syke.

Innvandring og integrering

37. Enslige mindreårige asylsøkere – forslagsstiller Sola Ap

”De slutter å engasjere seg. De isolerer seg. De gir opp. De radikaliseres. De stikker av.”

Dette er ord fra de som er satt til å verge barn og ungdom. Det er ord fra de som har lært barna å kjenne. De enslige mindreårige asylsøkere.

809 Skal dette være den veien Norge viser barn og unge som flykter fra krig og nød, som flykter i
810 berettiget frykt for lemlestelse og død?

811 Nei!

812 Mener vi alvor når vi snakker om god integrering må vi:

- 813 • Stanse bruken av begrenset oppholdstillatelse som må fornyes hvert år. Når
- 814 oppholdstillatelse gis må det som et minimum gjelde fram til fylte 18 år
- 815 • Ha rask behandlingstid på asylsøknader
- 816 • Gi ungdommene en stabil, trygg og varig bosituasjon
- 817 • Unngå unødige overgangssituasjoner
- 818 • Sørge for et godt, forutsigbart og tilpasset skoletilbud sammen med norske jevngamle i
- 819 grunnskole og videregående skole

820

821 38. En god integrering må starte i mottak – forslagsstiller AUF i Rogaland

822

823 For AUF er det et mål at ventetiden i mottak skal være kortest mulig. I dag tilbringer
824 mange altfor lang tid i mottak, med minimalt av innhold og aktivitet. Vi mener det er
825 nødvendig med en omlegging av mottakssystemet og UDIs innholdskrav i mottakene. Det
826 bør være et uttalt mål at beboere aktiviseres og blir inkludert i sine lokalsamfunn. Alle gode
827 krefter bør involveres i dette arbeidet, som for eksempel interesseorganisasjoner, frivillige
828 og næringsliv. Mottakene og kommunene må strekke seg langt for å tilby gratis fritidstilbud
829 til alle barn i mottak.

830

831 Barn i mottak er særlig sårbare, og fortjener å ha like muligheter som barn som er bosatt i
832 Norge. Alle barn bør få rett til barnehageplass ihht barnehageloven § 12 a.
833 Barnehageplassene bør være gratis, og lovfestet uavhengig av foreldres status i
834 søknadsprosessen.

835

836 Rogaland Arbeiderparti mener saksbehandlingen for enslige mindreårige asylsøkere må
837 prioriteres, slik at minst mulig av barndommen tilbringes på mottak. God barnefaglig
838 oppfølging er viktig på mottakene.

839 Hver uke forsvinner det i gjennomsnitt ett barn fra norske asylmottak som ikke kommer til
840 rette igjen. Dette er en uholdbar situasjon. Å gi barnevernet ansvar for alle enslige
841 mindreårige asylsøkere er et tiltak mot forsvinninger. I tillegg må arbeidet for de barna som
842 er forsvunnet intensiveres og forbedres.

843

844 Mennesker på flukt er en stor ressurs hvis vi klarer å legge til rette for at den enkelt,
845 nærmiljøet og samfunnet kan nyte godt av disse. Mennesker kommer til Norge med
846 forskjellige utgangspunkt og behov, derfor kan vi ta i bruk ulike virkemidler for å gjøre
847 menneskene i stand til å bli mer selvstendige og bidra til fellesskapet.

848

849 Hver enkelt flyktning er forskjellig, med ulike individuelle ferdigheter, kunnskap og evne til å
850 tilegne seg språkkompetanse. For å legge til rette for en raskest og best mulig integrering er

851 det behov for å differensiere dagens introduksjonsprogram til å nettopp finne og løfte de
852 ulike ferdighetene og kompetansen hver enkelt flyktning bærer på.

853
854 Driften av asylmottak er for mange av de aller svakeste flyktningene en sentral del av
855 hverdagen og tilværelsen i påvente av svar om asylstatus og bostedskommune. Mange av de
856 private norske mottakene driftes på et minimumsnivå som en bevisst strategi for at private
857 eiere skal kunne gå med overskudd og ta utbytte i millionklassen. Det er klart at Norge
858 trenger en «buffer» med mottaksplasser når behovet viser seg, i forlengelse av det
859 kommuner og underliggende statlige direktorat har til disposisjon. Likevel er det av
860 betydning å fremheve at en avvikling av mulighet for utbytte vil kunne dekkes av frivillige
861 organisasjoner som gjennomfører asyldriften på en mer fordelaktig måte, enn slik vi har sett
862 få asylbaroner berike seg de siste årene, med skattebetalernes midler.

863
864 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 865
- 866 • endre kravene for tilbudet i mottak til å inneholde norskopplæring, idrett, kultur og
- 867 annen frivillighet, samt legge til rette for kostnadsfrie fritidsaktiviteter for alle barn i
- 868 mottak.
- 869 • styrke rammevilkårene for frivillige organisasjoner som driver aktiviteter i mottak.
- 870 • utvikle en felles kvalitetsstandard for mottak som inneholder krav til utforming og
- 871 tjenester samt bemanningsnorm.
- 872 • at barnevernet, gjennom barnevernlovens kapittel 5A, skal få direkte omsorgsansvar
- 873 for alle enslige asylsøkende barn som kommer til Norge, også de mellom 15 og 18 år
- 874 • At alle barn i mottak skal ha rett på gratis barnehageplass
- 875 • at introduksjonsprogrammet skal tilpasses den enkelte og differensieres slik at de
- 876 individuelle mulighetene, ferdighetene og eventuelle utfordringer best mulig
- 877 kartlegges. Målet er at de skal lære seg norsk og komme seg ut i arbeid raskest mulig.
- 878 • at muligheten for å ta ut utbytte fra driften av asylmottak avvikles på lik linje som ved
- 879 utbytte ved privatskoler
- 880

881 Justis

882 883 39. Kvinnefengsel i Stavanger – forslagsstiller Stavanger Ap

884 885 **VEDTAK:**

886 Stavanger Ap ønsker å etablere et kvinnefengsel i Stavanger

887 **BEGRUNNELSE:**

888 Ut fra et faglig perspektiv vil man ikke kunne oppnå intensjonen med en god og trygg rehabilitering
889 uten at kvinnene får sone på egne premisser og i et fengsel som er lagt til rette for at det er kvinner
890 som skal sone der. De kriminelle miljøene i Norge er små.

891 I Stavanger fengsel soner det og har sont kvinner som har vært utsatt for vold og trusler fra mannlige
892 innsatte før de kom inn til soning. De er en del av samme kriminelle miljø ute. Fengselet har også
893 erfart at det foreligger forventninger og forpliktelser til å yte tjenester også av seksuell karakter.

Stavanger fengsel har planer og ideer om hvilke avdelinger, hvilke behov og hvilket innhold etablering av et kvinnefengsel bør romme. Tegningene for et kvinnefengsel ble utarbeidet i 2006. Stavanger fengsel har tomt i nordre enden av fengselet.

Det er videre viktig å etablere fengsel i områder der det er etablert gode tverrfaglige samhandlingsrutiner; Haugaland a- senter har etablert egen kvinneavdeling, Rogaland a- senter har kompetanse på kvinner, ATV (alternativ til vold) er etablert i Stavanger, Stavanger universitetssykehus har et godt og verdig fokus på vår målgruppe. Rogaland friomsorgskontor har høy og spisset kompetanse på kvinner. Ikke minst vil utbygging av et fengsel skape flere arbeidsplasser og det er positivt i disse nedgangstider i vår region.

40. Åna fengsel – uttalelse Klepp Ap

Dagens regjering har gjort lite for å øke antall fengselsplasser. Det foreligger mange planer, men lite er gjort. I stedet sendes fanger til Nederland for soning. Dette er kostbart, og det er ikke en slik kriminalomsorg vi vil ha.

Åna fengsel er en viktig institusjon for regionen. For to år siden kunne fengselet feire 100-års jubileum. Åna ligger i Hå kommune, anlegget er unikt. Kriminalomsorgen har 164 plasser ved fengselet, og det gir 177 årsverk, gode og trygge arbeidsplasser. Fengselet har et omfattende samarbeid med lokalt næringsliv i forbindelse med kriminalomsorgsarbeidet.

For at Åna fengsel skal kunne tilfredsstillе dagens krav til sikkerhet og samtidig kunne gi et egnet tilbud til de innsatte, ligger det nå klar planer for ombygging. Det må blant annet settes opp et gjerde rundt bygningsområdet, nybygg skal på plass og noen av de eksisterende bygningene skal bygges om. Ombyggingen vil gi plass til ca 60 flere innsatte, og det vil igjen føre til flere årsverk, godt 200. Økt aktivitet ved fengselet vil også føre til økt samarbeid med næringslivet.

Statsbygg er nå ferdig med sitt forprosjekt. Nå må planene finansieres. Vi sender derfor denne uttalelsen til Rogaland Arbeiderparti sitt årsmøte for behandling. Arbeiderpartiet må ta tak, bygge flere fengselsplasser, oppgradere og utvide eksisterende fengsler, i tillegg til nybygg. Vi ber om at Åna fengsel blir prioritert.

Den planlagte ombyggingen av Åna fengsel vil gi en økning i antall fengselsplasser i regionen, den vil gi flere trygge arbeidsplasser og gi økt samarbeid med lokalt næringsliv. Et så stort byggeprosjekt vil også gi regionen viktig arbeid over tid, noe som er sårt tiltrengt.

41. Tittel: Behov for gjennomgang av vilkår og godtgjøring for verv til tingrett, lagmannsrett, forliksråd, konfliktråd m.m. – forslagsstiller Randaberg Ap

Vedtaksforslag: Det gjøres en gjennomgang av vilkår og godtgjøring for verv som meddommer, medlem etc. i tingrett, lagmannsrett, skjønnsrett, jordskifterett, forliksråd, konfliktråd og andre lignende verv, med mål om å få til en bedre sammensetning av alder, utdanning og bakgrunn til de personene som innehar slike verv.

940 Begrunnelse:

941 I dag er det i stor grad godt voksne/pensjonister og personer som jobber innenfor offentlig
942 sektor som innehar slike verv. Det bør være et mål at de som innehar slike verv i stor grad
943 gjenspeiler sammensetningen i den voksne befolkningen. Når det ikke er slik, skyldes det
944 flere forhold. Godtgjøringen er svært lav. Det er vanskelig å få kjøregodtgjøring, dekket
945 parkering etc. Selv om det kan bli lange dager, dekkes ikke mat og drikke. Det er ikke satt i
946 system at tapt arbeidsfortjeneste blir dekket for de som blir trukket i lønn eller at manglende
947 inntjening kompenseres for til selvstendig næringsdrivende. De som jobber i offentlig sektor
948 blir somregel ikke trukket i lønn for å utøve slike verv.

949 Forslag til videre behandling: Vedtaket videresendes som et vedtaksforslag fra Randaberg
950 Arbeiderparti til årsmøte i Rogaland Arbeiderparti i Haugesund den 11. og 12. mars.

951 [42. Uttalelse til Rogaland Arbeiderparti sitt årsmøte – Hå Ap](#)

952

953

954 Dagens regjering har gjort lite for å øke antall fengselsplasser. Det foreligger mange planer,
955 men lite er gjort. I stedet sendes fanger til Nederland for soning. Dette er kostbart, og det er
956 ikke en slik kriminalomsorg vi vil ha.

957

958 Åna fengsel er en viktig institusjon for regionen. For to år siden kunne fengselet feire 100-års
959 jubileum. Åna ligger i Hå kommune, anlegget er unikt. Kriminalomsorgen har 164 plasser ved
960 fengselet, og det gir 177 årsverk, gode og trygge arbeidsplasser. Fengselet har et omfattende
961 samarbeid med lokalt næringsliv i forbindelse med kriminalsomsorgsarbeidet.

962

963 For at Åna fengsel skal kunne tilfredsstillе dagens krav til sikkerhet og samtidig kunne gi et
964 egnet tilbud til de innsatte, ligger det nå klar planer for ombygging. Det må blant annet
965 settes opp et gjerde rundt bygningsområdet, nybygg skal på plass og noen av de
966 eksisterende bygningene skal bygges om. Ombyggingen vil gi plass til ca 60 flere innsatte, og
967 det vil igjen føre til flere årsverk, godt 200. Med den endringen det har vært i
968 arbeidsmarkedet den siste tiden, vil det trolig ikke være vanskelig å få kvalifisert
969 arbeidskraft. Økt aktivitet ved fengselet vil også føre til økt samarbeid med næringslivet.

970

971 Statsbygg er nå ferdig med sitt forprosjekt. Det har tatt tid og kostet mye. Tiden er inne for å
972 komme videre, planene må finansieres. Vi sender derfor denne uttalelsen til Rogaland
973 Arbeiderparti sitt årsmøte for behandling. Arbeiderpartiet må ta tak, bygge flere
974 fengselsplasser, oppgradere og utvide eksisterende fengsler, i tillegg til nybygg. Vi ber om at
975 Åna fengsel blir prioritert.

976

977 Den planlagte ombyggingen av Åna fengsel vil gi en økning i antall fengselsplasser i regionen,
978 den vil gi flere trygge arbeidsplasser og gi økt samarbeid med lokalt næringsliv. Et så stort
979 byggeprosjekt vil også gi regionen viktig arbeid over tid, noe som er sårt tiltrengt.

980

981

43. Arbeidslivskriminalitet – uttalelse Sauda Ap

Arbeiderpartiet vil jobbe for strengere straffer for arbeidslivskriminalitet. Tilsynsetatene må styrke innsatsen mot denne typen kriminalitet og etatene skolerer bedre på dette feltet.

Begrunnelse:

Nyere undersøkelser viser at arbeidslivskriminalitet nå utgjør en større og større andel av all kriminalitet på verdensbasis. Lave straffer og lite eller ingen konsekvenser gjør at denne typen kriminalitet brer om seg. Kunnskap og strengere straffer vil være et godt bøtemiddel for å stoppe en ekspanderende økning av arbeidslivskriminaliteten.

44. Solidaransvar og kollektiv søksmålsrett – uttalelse Sauda Ap

Arbeiderpartiet vil jobbe for at solidaransvaret må utvides til også å gjelde for byggherre. Solidaransvaret må omfatte en periode for inntil seks måneder. Under den blå blå regjeringen ble kollektiv søksmålsrett fjernet, med begrunnelse i at den ikke var blitt brukt noe særlig, dette da under et år etter at kollektiv søksmålsrett ble tatt inn i loven. Arbeiderpartiet vil jobbe for at den kollektive søksmålsretten gjeninnføres.

Begrunnelse:

Kort forklaring hva Solidaransvar og kollektiv søksmålsrett er:

Solidaransvar innebærer at den som setter ut et oppdrag (leverandør og underleverandør) skal være ansvarlig for de forpliktelsene oppdragstakerne nedover i en kontraktkjede har til å betale lønn etter allmenngjøringsforskrifter. Dette innebærer at alle oppdragsgivere i en kontraktkjede hefter «en for alle og alle for en» overfor arbeidstaker lengst ned i kjeden som ikke får utbetalt allmenngjort lønn fra sin arbeidsgiver. Solidaransvaret gjelder for oppdragsgiver (leverandører og underleverandører) i en kontraktkjede, men i dag gjelder ikke solidaransvar for den som bestiller selve produktet eller resultatet, for eksempel et bygg eller et skip (byggherren).

Det blå-blå fjernet kollektiv søksmålsrett etter at de kom i regjering. Kollektiv søksmålsrett ble innført for å motvirke ulovligheter som ville oppstå når man innførte EU sitt Vikarbyrådirektiv. Loven gav tilgang for fagforeninger i en bedrift å gå til sak på vegne av innleide i egen bedrift. Med andre ord: Viss Firma A leide inn ansatte fra Firma B som var et vikarbyrå så kunne fagforeningen i Firma A, viss man oppdaget ulovligheter i Firma B på vegne av den innleide fra Firma B gå til sak mot Firma B. Dette innførte man da man kjapt så at de ansatte i vikarbyråer ikke hadde samme stillingsvern som faste ansatte. Hvis man organiserte seg eller prøvde å kjøre lønnskrav for ikke utbetalt lønn så fikk man ikke flere oppdrag. Dette gjorde at svært få fra vikarbyråer ville stå fram med navn for å gå til sak mot vikarbyråbedrifter, i frykt for å miste arbeid eller ikke bli sendt på flere oppdrag men måtte sitte hjemme uten lønn. Det den kollektive søksmålsretten i realiteten gjorde var at fagforeninger i bedrifter som leide inn kunne på vegne av ansatte i vikarbyråer ta saker for dem. Det gav de innleide en større trygghet og man kunne da få bistand viss man hadde behov.

1029 **Kommunalpolitikk**

1030

1031 45. Norge har behov for en bolig- og byutviklingsminister – forslagsstiller: Stavanger Ap

1032

1033 **VEDTAK:**

1034 Når Arbeiderpartiet tar regjeringsmakten til høsten bør det opprettes en egen ministerpost for bolig-
1035 og byutvikling.

1036 **BEGRUNNELSE:**

1037 Landet står overfor store utfordringer innen boligbygging og byutvikling, og disse to utfordringene er
1038 tett sammenvevd. Mange byer sliter med å skaffe nok nye og gode boliger, og mange byer sliter med
1039 dårlig planlagt infrastruktur og områdedisponering. Det trengs en samordning av statlig virkemidler
1040 og ansvar på området for å sikre en langsiktig og framtidsrettet utvikling.

1041 46. Tittel: Bedre vilkår for leie – eie modeller i borettslag – forslagsstiller Randaberg Ap

1042 Vedtaksforslag: Borettslagsloven endres slik at mer enn 30 prosent av boligene i et
1043 borettslag kan være leie-eie boliger.

1044 Begrunnelse: I dag er det slik at borettslagsloven setter begrensning på hvor stor andel av
1045 andelsboligene i et borettslag som kan være utleieboliger. Denne grensen er inntil 30
1046 prosent av andelsboligene. I Randaberg har kommunen, i samarbeid med boligbyggelaget
1047 Bate og Husbanken, utviklet en modell for leie – eie av boliger. Modellen går ut på at
1048 personen(e) først leier boligen til en gunstig leiepris i noen år før de kjøper boligen. I den
1049 tiden de leier sparer de seg opp nødvendig egenkapital og begynner nedbetalingen av
1050 grunnlånet på leiligheten. I Randaberg modellen kan personen(e) kjøpe boligen 3-6 år etter
1051 at de startet å leie. Slike modeller er en fin måte å gi unge, nyutdannede, småbarnsfamilier
1052 m.fl. mulighet til å komme seg inn på boligmarkedet, selv om de i utgangspunktet ikke har
1053 noe egenkapital. Men begrensningen i borettslagsloven gjør at leie- eie modeller ikke kan
1054 brukes i så stor grad som ønskelig. Siden dette er leietakere som i løpet av noen år vil bli
1055 andelseiere, bør det kunne gis rom for unntak fra 30 prosent grensen i loven.

1056

1057 47. Boligpolitikk. Statlig program eie-leie. Beskatning av sekundærbolig – uttalelse Sauda
1058 Ap

1059

1060 Arbeiderpartiet vil innføre at det gjennom statlige program oppføres flere boliger gjennom
1061 eie-leie ordninger. Samt at det innføres økt beskatning fra bolig nummer 2.

1062

1063 Begrunnelse:

1064

1065 Unge førstegangsetablerere er noen av de som har vanskeligst for å komme inn på
1066 boligmarkedet. Derfor må denne gruppen prioriteres. Leie-eie er et konsept der man de
1067 første årene betaler leie på boligen, fram til man har betalt inn nok leie til å dekke

1068 egenkapitalen for å ta opp huslån for å kjøpe den boligen man leier. For å unngå at flere og
1069 flere nå spekulerer på boligmarkedet vil en økt beskatning fra bolig nummer 2 være med på
1070 å stagge et boligmarked som er på vei inn i skyene i forhold til pris.
1071

1072 Arbeid og næring

1073

1074

1075 48. Flere statlige arbeidsplasser til Stavanger – forslagsstiller Stavanger Ap

1076 **VEDTAK:**

1077 Stavanger Ap ønsker at en større andel statlig virksomhet flyttes til Stavanger. Ved flytting,
1078 reorganisering og nyoppretting av statlige arbeidsplasser må det være et mål å utjevne forskjellen i
1079 andel statsansatte mellom storbyregionene.

1080 **BEGRUNNELSE:**

1081 En undersøkelse utført av Næringsforeningen viser at Rogaland er det fylket i landet med lavest
1082 andel statsansatte i forhold til folketallet, og ingen storbyregioner har en lavere andel statsansatte
1083 enn Stavanger. I total andel av veksten i statlige arbeidsplasser er det ingen byregioner som kommer
1084 dårligere ut enn Stavanger. Dersom Stavanger hadde hatt like mange statsansatte som Trondheim,
1085 hadde det vært 10 000 flere arbeidsplasser i vår region.

1086 49. Aktiv industri og næringspolitikk – forslagsstiller Stavanger Ap

1087 **VEDTAK:**

1088 Stavanger Arbeiderparti vil at:

- 1089 • det føres en aktiv næringspolitikk for trygge arbeidsplasser.
- 1090 • det skal være forutsigbarhet for konkurransedyktige rammevilkår.
- 1091 • alle næringer skal ha mulighet til å lykkes i Norge, men at det ikke må gå på bekostning av
1092 eksisterende næringer hvor vi har konkurransefortrinn og kompetanse i hele verdikjeder.
- 1093 • handelsavtaler samlet sett må gi norsk industri- og næringsliv like gode vilkår for
1094 markedstilgang som våre nærmeste handelspartnere og konkurrenter.

1095

1096 **BEGRUNNELSE:**

1097 Tryggheten for arbeidsplassene våre er avhengig av at norske bedrifter samlet sett har vilkår som
1098 gjør dem i stand til å møte konkurransen og vinne oppdrag og kontrakter. Vi kan ikke konkurrere
1099 globalt på timekostnader. Vi skal vinne gjennom høy produktivitet, smartere måter å produsere på
1100 og gjennom et stort kunnskapsinnhold i produktene og tjenestene våre som markedet etterspør.
1101 Stabile rammevilkår gir trygghet for arbeidsplassene, og et forutsigbart grunnlag for nye
1102 investeringer og nye bedriftsetableringer i Norge.

1103 Vårt utgangspunkt er at alle næringer skal ha mulighet til å vokse fram i Norge, men generelle og
1104 næringsnøytrale rammebetingelser alene kan ikke være grunnlaget for norsk industri- og
1105 næringspolitikk. Det er avgjørende at det føres en politikk som evner å videreutvikle de bransjene og
1106 bedriftene vi allerede har, og evner å ta landets ressurser i bruk. Nye produkter og nye bedrifter
1107 skapes oftest som avleggere av eksisterende bedrifters kunnskap og kompetanse. Ambisjonen om å
1108 ta ressursene våre i bruk, både på land og i havet, skal kjennetegne norsk industri- og
1109 næringspolitikk.

1110

1111 50. Statlig eierskap – forslagsstiller: Stavanger Ap

1112 **VEDTAK:**

1113 Stavanger Arbeiderparti vil at:

- 1114 • en aktiv statlig eierskapspolitikk skal være en viktig del av næringspolitikken, samtidig som
1115 eierskapet sikrer kontroll med viktige naturressurser og infrastruktur.
- 1116 • det utredes hvordan staten gjennom organisering av et nytt eierskapsinstrument kan sikre
1117 nasjonal forankring av strategisk viktige bedrifter sammen med private norske eiere.

1118 **BEGRUNNELSE:**

1119 Dagens statlige eierskap er lønnsomt. Det har også sikret at fellesskapet får del i utbytte fra store og
1120 lønnsomme selskaper i Norge, og at disse ikke bare tilfaller noen få. Stavanger Arbeiderparti mener
1121 at statlig eierskap både er nødvendig og fornuftig. Det har bidratt til et forutsigbart og langsiktig
1122 eierskap som har utviklet og styrket bedriftene også i usikre tider med lavkonjunktur. Det offentlige
1123 virkemiddelapparatet er for dårlig når det gjelder utvikling og omstilling av større og modne
1124 bedrifter. Disse bedriftene er også viktige fordi de har en underskog av små og mellomstore
1125 leverandører. Det direkte utenlandske eierskapet i Norge er om lag doblet siden starten av 2000-
1126 tallet, og mer enn tidoblet siden begynnelsen av 1990-tallet.

1127 Utenlandske eiere kan selvsagt være gode eiere, men i de langsiktige strategiske valgene er det ikke
1128 likegyldig om eieren og hovedkontoret befinner seg i Singapore eller i Norge. Det er hovedkontoret
1129 som tar beslutninger om produksjon eller innkjøp fra underleverandører.

1130 51. God og miljøvennlig utnytting av naturressursene – forslagsstiller Stavanger Ap

1131

1132 **VEDTAK:**

1133 Stavanger Arbeiderparti vil at:

- 1134 • vi skal ha et sterkt offentlig eierskap til naturressursene, og vi går imot privatisering av disse.
- 1135 • det må være en bærekraftig utvikling i sjømatnæringene med økt bearbeiding i Norge.
- 1136 • verdikjeden skog og tre skal være et satsingsområde i næringspolitikken.
- 1137 • det så snart som mulig tildeles nye leteområder for olje og gassindustrien.
- 1138 • arbeidet med å realisere fullskala CCS-anlegg i Norge forseres.

1139

1140

1141 **BEGRUNNELSE:**

1142 Norge er rik på naturressurser, både fornybare og ikke-fornybare. Naturressursene er sammen med
1143 kunnskapen til å bruke og utnytte dem landets fremste kapital. Utvinning av ressursene må komme
1144 hele samfunnet og hele landet til gode. Fellesskapet må ha en sterk styring og et sterkt eierskap over
1145 ressursene. Fellesforbundet sier derfor nei til privatisering av disse ressursene.

1146 Tilgang på fornybar vannkraft til stabile og forutsigbare priser er viktig for industriell utvikling.
1147 Energieffektivisering, økt kraftproduksjon og et forsterket linjenett er de viktigste tiltakene for å
1148 bedre tilgangen på kraft og sikre stabile priser.

1149 Norge har de beste forutsetningene for å lykkes som verdens fremste sjømatnasjon. Økt bearbeiding
1150 i Norge vil både gi grunnlag for å skape nye produkter gjennom bedre utnyttelse av råstoffet, og
1151 utvikling av flere leverandør- og utstyrsbedrifter til næringen. Forbedret markedsadgang for norsk
1152 sjømat til EU vil gi økt bearbeiding av fisk i Norge. Vekst i havbruksnæringen må skje på en måte som
1153 sikrer miljøet og gir gode arbeidsplasser.

1154 Skogen er en ressurs både som energi, byggemateriale og råstoff til industri. Bruk av trevirke i bygg
1155 lagrer CO₂. Økt bruk av skogråstoff som erstatning for fossile kilder fjerner utslipp. Det må utvikles
1156 langsiktige rammebetingelser for verdikjeden skog og tre, som bl.a. legger til rette for produksjon og
1157 bruk av biodrivstoff.

1158 Jevn og høy aktivitet på norsk sokkel er en forutsetning for at vi kan utvikle vår verdensledende
1159 kompetanse i tilknytning til offshorenæringene. Denne kompetansen er viktig for utformingen av
1160 framtidens industriarbeidsplasser. Det er vår viktigste kunnskapsbank. I motsetning til den oljen og
1161 gassen vi pumper opp av bakken, er kunnskapen noe vi bare får mer av jo mer vi bruker den. Det må
1162 bli slutt på at kontrakter til norsk sokkel tildeles utenlandske dumpingtilbud basert på urealistisk
1163 prising. Framtidige kontraktstildelinger må skje etter evalueringskriterier som legger vekt på kvalitet
1164 og leveringssikkerhet.

1165 Stavanger Arbeiderparti mener at letevirkosomhet og eventuell utvinning fra funn må baseres på
1166 norsk verdensledende teknologi som ivaretar tungtveiende hensyn til miljø, sikkerhet og
1167 sameksistens med fiskeri- og reiselivsnæringen. Norge er i front i utviklingen av karbonfangst og -
1168 lagring (CCS). For at verden skal nå sine klimamål er vi avhengig av at dette lykkes. En vellykket
1169 kommersiell CCS-teknologi vil ha et stort globalt marked.

1170

1171 [52. Politisk vilje – Arbeidsmarkedstiltak – forslagsstilling Stavanger Ap](#)

1172 **VEDTAK:**

1173 Stavanger Arbeiderparti vil at:

1174

1175 • offentlige budsjetter må brukes aktivt for å holde folk i arbeid. I situasjoner med fallende
1176 sysselsetting må aktiviteten stimuleres blant annet gjennom offentlige bygge- og
1177 rehabiliteringsarbeider, offentlige innkjøp og investeringer ellers.

1178 • nivået på arbeidsmarkedstiltak må økes, og særlig i en situasjon med en stor andel langtidsledige.

1179 Antall tiltaksplasser for arbeidssøkende bør utgjøre minst ¼ av antall helt registrert ledige.

- 1180 • all ungdom under 30 år som har vært arbeidssøkende i åtte uker, skal være garantert tilbud om
1181 arbeid, utdanning eller opplæringstiltak.
- 1182 • ordninger som dagpenger under permittering (permitteringsloven), bedriftsintern opplæring
1183 (BIO) og muligheter for å kombinere arbeid og utdanning, må brukes aktivt, og særlig i perioder
1184 med konjunkturfall.
- 1185 • NAV-kontorene må få økte ressurser og styrke sin kompetanse for å bli bedre som formidlere av
1186 arbeid. Hovedtyngden av den samlede arbeidsformidling må skje gjennom NAV.
- 1187 • mange med redusert arbeidsevne står utenfor arbeidslivet. Antall tiltaksplasser for disse må økes.
1188 Hovedtyngden av tiltaksplassene må plasseres hos attføringsbedrifter og andre ikke-kommersielle
1189 tiltaksarrangører.
- 1190 • det må skapes flere arbeidsplasser for personer som trenger et varig tilbud i skjermet sektor
1191 (VTA-plasser). Staten må ha ansvaret for disse og det må lages en plan for opptrapping av antall
1192 plasser for varig tilrettelagt arbeid.

1193 **BEGRUNNELSE:**

- 1194 Det viktigste målet med all økonomisk politikk er å holde folk i arbeid. Høy sysselsetting gir vekst i
1195 økonomien og færre blir avhengig av stønader fra det offentlige. Arbeid er verdifullt for den enkelte
1196 og for samfunnet.
- 1197 Arbeidsløsheten har dessverre vokst jevnt og trutt i Norge siden 2014. Sterkt fall i oljeprisene har
1198 ført til lavere investeringer og mindre aktivitet. Til tross for betydelig økning i bruk av
1199 oljeinntektene over statsbudsjettet for å stimulere økonomien og legge grunnlaget for nye
1200 arbeidsplasser, har sysselsettingen stagnert og ledigheten økt.

1201

1202 **Klima**

1203

1204 **53. Elektrisitetsproduksjon i Norge – forslagsstiller: Klepp Ap**

1205

1206 Forslag:

- 1207 Arbeiderpartiet skal så langt råd er vektlegge miljøvennlig produksjon av all energi som
1208 anvendes i Norge. Videre må det sikres at produksjon av energi i Norge har minimum 50 %
1209 offentlig eierskap.

1210

1211 Bakgrunn for forslaget:

1212

1213 I 2016 var 96,1% vannkraft, 2,1% varmekraftanlegg og 1,8% fra vindkraft.

1214 Vannkraften er vernet med Hjemfall, som er en del av de norske konsesjonslovene, innført
1215 for å hindre at utenlandsk storkapital fikk kontroll over den norske vannkraften.

1216 Hjemfallsrett ble innført i Norge i 1909. Hjemfallsordningen for vannkraftproduksjon i Norge
1217 er en regel om at eierskapet går vederlagsfritt tilbake til staten ved endt konsesjonsperiode.

1218 Konesjonsperioden var fra 1917 maksimalt 50 år, utvidet til 60 år i 1969, og fra 2007 igjen
1219 utvidet til 75 år. Denne regelen gjelder kun for private eiere, mens kommunale og
1220 fylkeskommunale eiere ikke har noen tilbakeleveringsplikt.

1221
1222 De senere år har vi fått flere småkraftverk
1223 Fra Nationen: Småkraft AS, er et selskap som eies av Statkraft, Skagerak Energi, Agder Energi
1224 og BKK, som trolig legges ut for salg i slutten av tredje kvartal i år. (2015)
1225 Småkraft drifter 50 småkraftverk og har i tillegg 270 utbyggingsprosjekter i 89 kommuner.
1226 Solgt.

1227
1228 Fra Teknisk ukeblad: Totalt 33 småkraftverk spredt over hele landet, fra Lindesnes i sør til
1229 Hemnes i nord, får tyske eiere etter at E-CO, Østfold Energi, EB Kraftproduksjon og Østfold
1230 Energi bestemte seg for å dele småkraftselskapet Norsk Grønnkraft AS i to.(2014)De fleste av
1231 de solgte småkraftverkene har allerede fått eller vil få norsk-svenske subsidier gjennom el-
1232 sertifikatmarkedet.

1233
1234 Den samlede årsproduksjonen til de 33 småkraftverkene er på rundt 230 GWh. Med
1235 utgangspunkt i en sertifikatpris på 0,15 øre per produserte kilowatttime, kan inntektene fra
1236 sertifikatene alene utgjøre 34 millioner kroner i året. Norsk Grønnkraft er nå delt inn i et
1237 utbyggingsselskap og et driftsselskap. Det tyske investeringsselskapet overtar de 33
1238 småkraftverkene gjennom kjøp av 100 prosent av aksjene i driftsselskapet.

1239
1240 Vindkraft
1241 På Jæren: Japanske Eurus Energy Europe eier 66 prosent av Høg-Jæren vindpark, 20% EWZ,
1242 7% Norsk Vind Energi AS og 7% Norsk VindPro AS. Dette vil si 86% utenlandsk.
1243 Betydelig økonomisk tilskudd fra staten.

1244
1245 Det hevdes fra sakkyndige at vindkraft ikke er regningssvarende, over tid må en regne med
1246 at statlige subsidier vil opphøre.

1247
1248 Vindkraft til havs har ikke livets rett økonomisk.
1249 Det som lå i bunn for grønne sertifikat, var øket elektrisitetsproduksjon.
1250 Teorien er øket produksjon og lavere priser.

1251
1252 Senest i høst fikk vi et godt eksempel på virkeligheten, kabelen over Oslofjorden til bl.a.
1253 Sverige røk, dermed forsvant mye av etterspørselen i Norge, prisene gikk ned for norske
1254 forbrukere. For å holde prisene oppe er det lagt flere kabler til Europa for eksport.
1255 Eksport/import anlegget på Feda er betydelig bygget ut
1256

1257 Det heter riktignok utveksling, men resultatet er høyere pris for norske forbrukere.
1258 Norske kraftprodusenter, bl.a. Lyse, skryter av at de har gitt sine eiere kommunene og
1259 fylkeskommune et godt utbytt, og hvor kommer det utbyttet fra? Fra oss forbrukerne.
1260

1261 I Norge går ca. 70% til vanlig forbruk, ca. 25% til industri, ca 5% til utvinning av råolje.
1262 I styrene sitter det kommunepolitikere som trenger mer penger fra overskuddet.
1263 Det er nå på tide å sette på bremsene og å ta tilbake det som er blitt tatt fra oss,
1264 vannkraften.
1265

1266 Det må iverksettes tiltak slik at ikke flere småkraftverk blir solgt til utlandet. I konsesjonen
1267 bør det være et avsnitt som sikrer norsk eier og bruk. Vi kan ikke ha en situasjon som gjør at
1268 eiere av småkraftverk og vindkraftverk fører kraften til industri i utlandet.
1269 Hovedproduksjonen av elektrisitet må pålegges å gå til elektrifisering av norske byer og
1270 tettsted. Bort med gass kjeler inn med elektrokjeler, gjerne supplert med varmepumper og
1271 panelovner. Eksporten må begrenses, vi må kunne tåle mindre nedbør enn i dag i perioder.

1272 54. Olje og gassindustrien er Norges viktigste næring - Ja til kunnskap – uttalelse: Sauda
1273 Ap
1274

1275 Olje og gassindustrien er Norges viktigste næring og sysselsetter direkte og indirekte om lag
1276 250 000 mennesker. Inntektene fra olje og gass står for om lag 30 prosent av statens
1277 inntekter. Leverandørindustrien til olje og gass er i seg selv Norges nest største
1278 eksportindustri, etter det direkte salget av olje og gass. Industrien har utviklet
1279 verdensledende kompetanse i produksjon av utstyr og tjenester for offshoreutvinning av olje
1280 og gass. Dersom denne industrien skal utvikles videre må det realiseres nye prosjekter. Da
1281 trengs det nytt areal.
1282

1283 Kunnskap er en forutsetning for all verdiskaping. Utviklingen av norsk olje- og gassaktivitet er
1284 gjort skrittvis basert på kunnskap om hvordan petroleumsaktivitet kan virke inn på områder
1285 som eventuelt skal åpnes. Vi har 50 års erfaring med petroleumsvirksomhet på norsk sokkel
1286 som vi nå kan bygge videre på. Den erfaringen gir oss en unik sikkerhet for at helse og miljø
1287 ivaretas.
1288

1289 All olje- og gass aktivitet skal skje på en forsvarlig måte for miljøet, og i sameksistens med
1290 andre næringer. Utvinningen av olje og gass må være forenelig med fiskeri og havbruk,
1291 dersom dette ikke kan skje skal fiskeri og havbruk prioriteres. Hvis enkelte områder er så
1292 utsatte at en eventuell oljeutvinning med dagens teknologi og utstyr ikke lar seg forene med
1293 andre næringer eller av hensyn til miljøet, skal de ikke åpnes for petroleumsvirksomhet nå.
1294 For å sikre oppdatert kunnskap og et trygt beslutningsgrunnlag må man konsekvens utrede
1295 de uåpnede delene av Nordland VI og VII, samt Troms II. Man må gjennomføre en
1296 konsekvensutredning slik at de områdene som bør skjermes for petroleumsvirksomhet kan
1297 pekes ut. Det er særlig viktig med kunnskap om virkningen av olje- og gassaktivitet på fiskeri,
1298 havbruk og reiseliv. I tillegg er det nødvendig å vite hvilke konsekvenser virksomheten har
1299 for befolkning, infrastruktur, arbeidsplasser, helse, naturmangfold og klima, både lokalt og
1300 nasjonalt.

1301
1302 Utvinning av olje og gass langs kysten av Norge skal gi grunnlag for økt lokal verdiskaping,
1303 slik den har gjort lenger sør. Eksisterende næringsmiljø i Nord-Norge må også gis muligheten
1304 til å kunne utvikle seg til å bli petroleumsrettet. Det er en forutsetning at den aller fremste
1305 teknologien benyttes ved en eventuell åpning for å minimere risikoen for uønskede
1306 hendelser.

1307
1308 **Begrunnelse:**

1309
1310 Videre produksjon av Norsk Olje og Gass virksomhet er viktig for det globale klimaet. Å
1311 opprettholde dagens produksjon av Norsk Olje og gass har beviselig en klimagevinst på et
1312 globalt plan. Med denne uttalelsen så argumenterer man for en konsekvensutredning, men,
1313 man setter Fiskeri og Havbruk i forsete før olje og gass. Noen hevder at konsekvensutredning
1314 er det samme som åpning, dette er ikke sant, flere områder på norsk sokkel er konsekvens
1315 utredet, men ikke åpnet for aktivitet. Noen eksempler på det er: Troms II ble konsekvens
1316 utredet i 1984 og i 1989, og ikke åpnet for petroleumsvirksomhet Skagerrak ble konsekvens
1317 utredet i 1994, og ikke åpnet for petroleumsvirksomhet Trøndelag I/Øst ble konsekvens
1318 utredet i 1994, og ikke åpnet for petroleumsvirksomhet Nordland IV og V ble konsekvens
1319 utredet i 1994, og kystnære deler ble ikke åpnet for petroleumsvirksomhet. Nordland VII ble
1320 konsekvens utredet i 1994, og ikke åpnet for petroleumsvirksomhet.

1321

1322 [55. Tema: Miljø – forslagsstiller Karmøy Ap](#)

1323

1324 **Bakgrunn:**

1325 Ved å stille krav til hjemmemarkedet skaper vi en industri som gir oss et konkurransefortrinn
1326 internasjonalt.

1327 **Forslag:**

1328 Alle anbud innen maritim industri skal det stilles kriterium om nullutslippsskip. Hvis det er
1329 teknisk umulig med nullutslipp, skal det stilles krav om lavutslippsskip.

1330

1331 [56. LOKAL LUFTFORURENSING – Eigersund Ap](#)

1332

1333 **FORSLAG:**

1334 Myndighetene, både på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå må forsterke fordelene ved
1335 å velge nullutslippsskjøretøy både for private og næringsdrivende, øke avgiftene på kjøretøy
1336 med høy forurensning og reduserer prisene på kollektivtransport, og at det iverksettes
1337 stimulerende tiltak for å skifte ut vedovner som er eldre enn 1998 (da ny forskrift for
1338 rentbrennende ovner trådte i kraft).

1339

1340 **BEGRUNNELSE:**

1341 I vinter har vi igjen sett at drastiske tiltak iverksettes for å redusere lokal forurensning fra
1342 biltrafikk, hvor bl.a. dieserbiler har fått kjøreforbud og barnehageunger må holdes
1343 innendørs. Ca. 1700 dødsfall i Norge skyldes lokal forurensning fra svevestøv, og et mye
1344 større antall mennesker med luftveisplager har store helseplager og nedsatt livskvalitet som
1345 følge av dette.

1346 <http://www.dinside.no/bolig/vedovner-avgir-mer-svevestov-enn-biltrafikk/60986864>

1347

1348 57. HAVVIND OG AKVAKULTUR – Eigersund Ap

1349

1350 FORSLAG:

1351 Myndighetene oppretter et programområde hvor det i løpet av 2018 utlyses støtte til to
1352 demonstrasjonsprosjekter - hvorav minst ett i Rogaland, hvor kombianlegg mellom offshore
1353 vind og offshore akvakultur etableres. Det opprettes og finansieres et statlig ARENA-program
1354 tilknyttet Rogaland og Hordaland hvor det jobbes systematisk for å stimulere utvikling av et
1355 marked for kombibruk av havvind og offshore akvakultur.

1356 BEGRUNNELSE:

1357 Norge er en nasjon med en svært sterk marin teknologikompetanse knyttet til flere tiår med
1358 olje- og gassutvinning. Vi har også verdens fremste marine akvakulturindustri. Inntektene fra
1359 olje- og gass er nedadgående, og det å skape nye inntektskilder og arbeidsplasser er svært
1360 viktig. Ingen andre nasjoner er bedre rustet til å utvikle kombianlegg hvor
1361 havvindinstallasjoner kombineres med offshore akvakulturprosjekt.

1362

1363 58. En sosialdemokratisk beskatning av klimagasser – forslagsstiller AUF i Rogaland

1364

1365 Klimautfordringen er vår tids største og viktigste utfordring. For å nå våre klimamål i henhold
1366 til Prisavtalen trengs det store reduksjoner av drivhusgasser. Riktig fastsatte avgifter er
1367 avgjørende for å få til disse målene.

1368 I dag er klimaavgifter i ikke kvotepliktig sektor knyttet til enkelte sektorer og gjenstander som
1369 fører til utslipp, som avgift på bil og oljefyr. Dette gjør at man kan ta flere hensyn in under
1370 samme avgift, men gjør det også vanskeligere å differensiere ulike klima og miljøfiendtlige
1371 utslipp slik at man kan styre forbruk og produksjon mot en mer klimavennlig retning.
1372 Problemet er også at ikke alle klimagassutslipp i Ikke kvotepliktig sektor har slike avgifter og
1373 at avgiftene på klimagasser er priset svært ulikt etter hvor de stammer fra.

1374 Vi ser det derfor som nødvending og innføre ny generell avgift på utslipp av CO2 og andre
1375 drivhusgasser, som er sektor og teknologinøytral. En slik avgift vil gjøre det lettere å øke
1376 prisen på utslipp av klimagasser som vil være avgjørende for å få til det grønne skifte. Dette
1377 ble også foreslått av NOU 2015:15 (Grønn skattekommisjon)

1378 En konsekvens ved økt beskatning på klimafiendtlige utslipp er at den rammer veldig mange
1379 likt uavhengig av inntekt og formue. For en med høy inntekt er det for eksempel lettere å
1380 bytte bil eller betale mer i bomringen enn en med lav inntekt uavhengig av om begge har lik

1381 nytte av å bruke bil. Det er en del av den sosialdemokratiske tankegang at alle skal bidra
1382 etter evne og derfor er det avgjørende at inntektene fra avgiften også går til å lette byrdene
1383 for lavinntektsborgere og familier. Det er galt hvis overgangen til et mer klimavennlig
1384 samfunn skal ha for store konsekvenser for lavinntektshusholdninger og det er viktig at man
1385 derfor bruker sosialdemokratisk fordelingspolitikk for å demme opp disse konsekvensene.

1386 Inntektene fra avgiftene burde derfor fortsatt brukes til å subsidiere miljøvennlig alternativer
1387 slik at de blir tilgjengelige for folk flest, men også til å styrke velferdstilbudet generelt og
1388 redusere det samlede skattetrykket for disse gruppene. Dette vil også kunne gjøre det
1389 lettere for befolkningen å gå med på økte klima og miljøavgifter.

1390

1391 Rogaland Arbeiderparti vil at:

1392 • Det innføres en ny generell avgift på utslipp av alle klimagasser i ikke kvotepliktig
1393 sektor i tråd med forslaget fra Grønn skattekommisjon.

1394

1395 • Inntekten fra den generelle klimagassavgiften brukes til å subsidiere mer
1396 miljøvennlige alternativer, styrke velferdstjenestene samt å senke det samlede
1397 skattetrykket for lavinntektshusholdninger

1398 59. Nei til konsekvensutredning i LoVeSe kommende Stortingsperiode – forslagsstiller:
1399 AUF i Rogaland

1400

1401 Områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja utgjør en helt spesiell del av Norges kyst og
1402 natur. Her ligger noen av verdens største gyteområder for både torsk og hyse, i tillegg til at
1403 det er noen av Norges mest salgbare turistområder. En åpning av Nordland VI, Nordland VII
1404 og Troms II vil kunne true ressursene og mulighetene som eksisterer for dette området.
1405 Per i dag har vi ikke kunnskapen vi trenger for å kunne lete og bore etter olje i sårbare
1406 områder som akkurat disse. Tvert imot har vi mange titalls rapporter som dokumenterer at
1407 det å sette i gang en omfattende konsekvensutredning med alle undersøkelsene som det
1408 medfører har en høy grad av usikkerhet knyttet til seg. Den risikoen mener Arbeiderpartiet
1409 det er riktig å utsette i tid av hensyn til kommende generasjoner, og alle som lever ved og
1410 jobber langs disse områdene. Vi ønsker ikke å risikere hele verdens matfat og den rike
1411 naturen som finnes på havbunnen utenfor Nordland. Derfor bør vi vente til vi har teknologi
1412 som helt sikkert ikke gjør skade på våre felles ressurser.

1413 Rogaland Arbeiderparti ser det som sin plikt å ta ansvar for at alle inngrep i naturen
1414 gjennomføres på en slik måte at det ikke er tvil om at mennesker, dyr og natur vil bli
1415 skjermet fra negative konsekvenser.

1416

1417 Rogaland Arbeiderparti vil:

1418 • Avvente den oppdaterte kunnskapen som vil framkomme i forbindelse med at den
1419 helhetlige forvaltningsplanen for Lofoten og Barentshavet revideres i 2019/2020. En
1420 eventuell konsekvensutredning i Nordland VI, VII og Troms II vil ikke bli satt i gang i
1421 stortingsperioden 2017-2021.

1422

60. Forbud mot sjødeponi i Norge – forslagsstiller: AUF i Rogaland

Sjødeponi kan potensielt utrydde arter, og forurens viktige fiskeriområder. Norge er eneste land i verden som fortsatt dumper gruveavfall på grunnere dyp enn 1000 meter. De aller fleste land har innført regelverk som forbyr dette.

Fjordene er rike og hjem for mange rødlistede arter. De norske fjordene er særegne for Norge, og tilsvarende finnes få andre steder i verden. Det betyr at Norge har et ekstra ansvar for å ta vare på denne naturtypen og artsmangfoldet som lever der.

En fremtidsrettet gruveindustri er en industri uten avfall, og benytter seg av alt som hentes ut av fjellet. Dette mener Arbeiderpartiet skal være et viktig prinsipp i norsk mineralforvaltning, og derfor går arbeiderpartiet inn for et forbud mot sjødeponi i Førdefjorden.

Rogaland arbeiderparti vil:

- Forby sjødeponi

61. Forslag: Vannkraftkonsesjoner - Forslagsstiller: Hjelmeland Ap

Arbeiderpartiet vil: [...]

At den norske vannkrafttradisjonen videreføres ved at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon for vannkraftproduksjonen, får en del av skatteinntektene. Inngrep i naturmiljøet skal gjøres med forståelse og aksept fra berørte lokalsamfunn og slik at deler av inntektene tilfaller lokalsamfunnene også med endret teknologi for utnytting av vannkraft.

Sørge for både hensyn til miljø og kraftproduksjon i revideringen av tidligere gitte vannkraftkonsesjoner.»

«Vilkårsrevisjonene av gamle vannkraftkonsesjoner må gjøres slik at den samlede miljøbelastningen fra norsk kraftproduksjon blir mindre. Lokalmiljøenes interesser må ivaretas like godt som i dag også i de nye vannkraftkonsesjonene. Arbeiderpartiet er åpent for en skånsom oppgradering og utbygging av vannkraft der dette ikke fører til store naturinngrep og tap av naturmangfold i tråd med gjeldende regelverk.»

Arbeid

62. Bruk av kommunalt eierskap for å fremme nyskaping – forslagsstiller: Stavanger Ap

VEDTAK:

1461 Stavanger kommune og Stavangerregionen bør se på muligheten for å bedre utnytte sine
1462 kommunale eierskap til å fremme nyskaping.

1463 **BEGRUNNELSE:**

1464 Stavanger-regionen og Vestlandet er for tiden rammet av stor arbeidsledighet grunnet nedgangen i
1465 olje- og gassindustrien. Selv om denne industrien kommer til å fortsette i mange år fremover er
1466 mange på jakt etter nye næringer eller nyutvikling av eksisterende næringer for å skape nye
1467 arbeidsplasser og ny vekst.

1468 Mye gründervirksomhet er allerede igangsatt. Dette er likevel ikke nok til å skape det volumet som
1469 trengs for å avhjelpe situasjonen.

1470 Olje- og gass har en stor betydning for vår region ut fra våre naturgitte forutsetninger som i
1471 kombinasjon vilje og god regulering har laget den velstanden vi har i dag. God nyskaping bør skje
1472 med bakgrunn i de de samme forutsetningene, men på nye områder og med utgangspunkt i den
1473 kompetansen som allerede finnes i olje- og gassektoren.

1474 Et eksempel for nyskaping kan være VAR-sektoren. Innenfor denne sektoren kan det sees på om
1475 utvikling og nyskaping, f.eks. gjennom selskap som IVAR IKS eller Renovasjonen IKS vil gi nye nisjer
1476 eller måter å gjøre ting på. Ikke vare til gode for vår egen befolkning men kanskje også for andre.
1477 Avfallshåndtering er noe alle land og regioner trenger, og selv om det allerede har skjedd nyutvikling
1478 innenfor denne sektoren lokalt de siste årene (eks. Minorga, IVARS gjødsel av slam eller biogass som
1479 blir produsert ved brenning av avfall) kan et ekstra fokus på dette nå være spesielt gunstig. Hva med
1480 å bruke den ledige kompetansen og forståelsen om jordforhold, boring, lagring, kjemiske
1481 forbindelser, miljøvennlig rensing osv. også innenfor denne sektoren?

1482 Et samarbeid mellom våre selskap med kommunalt eierskap og våre lokale/nasjonale
1483 forskningsinstitusjoner kan være en måte å få dette til å skje. I tillegg kan f.eks. en tettere kobling
1484 mellom eksisterende gründermiljøer og selskaper med kommunalt eierskap vurderes.

1485

1486 **63.** [Anskaffelsesregelverket for reservasjon av kontrakter til ideelle organisasjoner](#)
1487 [– forslagsstiller: Stavanger Ap](#)

1488 **VEDTAK:**

1489 Regler mht anskaffelsesregelverket for reservasjon av kontrakter til ideelle organisasjoner bør endres

1490 **BEGRUNNELSE:**

1491 Anledningen til å reservere en kontrakt for ideelle organisasjoner er en valgmulighet oppdragsgiver
1492 har, men at kontraktslengde skal ikke overstige tre år er problematisk for mange. Tre år betegnes
1493 som forholdsvis korte, særlig sett i forhold til hva som er normal kontraktslengde for denne type
1494 avtaler og hvor ressurskrevende det er å foreta en konkurranseutsetting av driften av for eksempel et
1495 sykehjem. Etter endt tre år kan heller ikke samme leverandør delta i en ny konkurranseunde.

1496 Forskriftens § 30-2 har følgende ordlyd;

1497 § 30-2. Reserverte kontrakter for visse helse- og sosialtjenester

1498 organisasjoner som oppfyller følgende vilkår:

- 1499 1. Oppdragsgiveren kan reservere retten til å delta i konkurranser om helse- og sosialtjenester
1500 som angitt.
1501 2. Kontrakts lengde skal ikke overstige tre år.
1502 3. Kunngjøringen av konkurransen skal vise til denne bestemmelsen.

1503 Denne bestemmelsen trådte i kraft den 01.01.2017 og det foreligger derfor svært begrenset
1504 rettskildemateriale knyttet til tolkningen av vilkårene.

1505 Loven gjør det vanskelig for å regulere hjemmelen for å reservere kontrakter for ideelle
1506 organisasjoner og bør derfor vurderes å endres.

1507

1508 64. Krav til en mer kraftfull olje- og energipolitikk – forslagsstiller: Stavanger Ap

1509

1510 **VEDTAK:**

- 1511 1. Sikre aktivitet og verdiskaping fra petroleumsvirksomheten gjennom økt utvinning fra felt,
1512 utbygging av påviste ressurser og tildeling av nytt leteareal.
- 1513 2. Utrede nye ordninger for at mindre funn kan settes i produksjon og bli lønnsomme, herunder
1514 midlertidige lempelser i oljeskatteregimet.
- 1515 3. Etablere et europeisk sentrallager for CO2 i Nordsjøen. Norge skal være fremst i verden i
1516 utvikling av karbonfangst og lagring av CO2.
- 1517 4. Bedre insentivene for investeringer i eldre kraftanlegg, slik at man kan opprettholde og
1518 videreutvikle den store verdien som ligger i allerede utbygde kraftanlegg.
- 1519 5. Utarbeide en nasjonal plan for havvind for å etablere flytende havvind-anlegg i Norge.
- 1520 6. Stille strengere krav til oljeselskapene slik at mer av verdiskapingen blir igjen lokalt.
1521 Hovedregelen skal være at oppdrag blir i Norge, og ikke settes ut til utenlandske aktører.
- 1522 7. At staten blir en tydeligere eier og uttrykker klare forventninger til selskaper som Statoil om
1523 tilstedeværelse, verdiskapning og aktivitet i Norge.
- 1524 8. Etablere et nytt program for lavutslippsteknologi for olje- og gasssektoren i samarbeid med
1525 næringen.
- 1526 9. Sette i gang en konsekvensutredning av petroleumsvirksomhet i Nordland 6, og avvente ny
1527 kunnskap om områdene i Nordland 7 og Troms 2 i forbindelse med revidering av forvaltningsplanen
1528 for havområdene utenfor Lofoten og Barentshavet.
- 1529 10. Åpne for soner frie for utnyttelse av petroleumssressurser, som ivaretar særskilt viktige
1530 områder utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.
- 1531 11. Stavangerregionen har landets fremste energiindustrielle miljø. I tillegg har vi et av de mest
1532 kompetente miljøene for aktiv kapitalforvaltning i Norden. Derfor bør det statlige investeringsfondet,
1533 Fornybar AS, lokaliseres til Stavanger.

1534

1535 **BEGRUNNELSE:**

1536 Stavanger er Norges olje og energihovedstad, og regionen vår har teknologimiljøer som er
1537 verdensledende på sine områder. Gjennom 50 år har petroleumsnæringen vært et nav for
1538 teknologiutvikling, også i relaterte næringer som verftsindustri, skipsfart og fornybar energi. Derfor
1539 er det avgjørende for Stavanger Arbeiderparti å legge til rette for fortsatt aktivitet og verdiskaping i
1540 petroleumsvirksomheten. Vi vil sikre oljenæringen forutsigbare rammebetingelser som gjør det mulig
1541 å opprettholde kompetanse og å gjøre langsiktige investeringer. Samtidig er olje- og gassvirksomhet
1542 en avgjørende del av Arbeiderpartiets strategi for å gjøre Norge verdensledende i andre
1543 høyteknologiske næringer.

1544 Oljen og gassen på norsk sokkel er verdifulle ressurser som tilhører fellesskapet. Det samme er
1545 vannkraften, vinden og energiinfrastrukturen. Derfor sier Stavanger Arbeiderparti ja til fortsatt norsk
1546 eierskap, og nei til salg av Norge og fellesskapets energiresurser. Ressursforvaltningen skal komme
1547 norsk industriell utvikling og hele landet til gode.

1548 Norge har en stolt oljehistorie der åpningen av nye områder for petroleumsvirksomhet alltid har
1549 foregått skrittvis. Stavanger Arbeiderparti vil fortsette den skrittvis og kunnskapsbaserte utviklingen
1550 av olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel, og sikre at vi er særlig aktsomme i sårbare områder.
1551 Arbeiderpartiet vil legge stor vekt på de helhetlige forvaltningsplanene som balanserer oljenæringens
1552 interesser mot andre hensyn. Tillatelser til ny virksomhet skal være basert på føre-var-prinsippet og
1553 strenge krav til miljø og sikkerhet.

1554 Vår klode står ovenfor en alvorlig trussel i global oppvarming. Utslipp fra forbrenning av fossile
1555 energikilder er den viktigste årsaken til vår tids klimautfordring. Paris-avtalen forplikter hele
1556 energisektoren til å foreta ambisiøse utslippskutt. Stavanger Arbeiderparti vil stille strenge krav til at
1557 norsk olje- og gassvirksomhet ytterligere reduserer utslippene fra egen virksomhet. Utslippskutt og
1558 grønn teknologi gir også muligheter for nye industrieventyr.

1559 Et europeisk sentrallager for CO₂ i Nordsjøen kan sikre både norske arbeidsplasser og inntekter fra
1560 norsk sokkel i lang tid fremover. Tas de nødvendige grepene nå kan dette bli et grønt industrieventyr
1561 for Norge der vi bruker den verdensledende kompetansen fra petroleumsindustrien. Dagens
1562 infrastruktur i Nordsjøen vil kunne brukes videre. Med karbonfangst og -lagring (CCS) vil det dessuten
1563 åpne seg enda flere industrielle muligheter, som produksjon av hydrogen basert på norsk gass med
1564 CCS. Norge skal være fremst i verden på utvikling av nye grønne næringer som flytende havvind og
1565 karbonfangst og lagring av CO₂.

1566

1567 [65. Uttalelse: Sandnes AP](#)

1568

1569 Rogaland Arbeiderparti vil ha og arbeide for en mer aktiv kamp mot arbeidsledighet. Vi vil ha
1570 flere tiltak raskt både motkonjunkturpolitikk tiltak og midler direkte til kommunene som
1571 opplever stor ledighet for å bøte på sviktende skatte inngang og store utgifter til sosialhjelp.
1572 Kommunene trenger tiltak og da trenger de det nå.

1573

1574

1575 [66. Arbeid – forslagsstiller Sandnes Ap](#)

1576 Rogaland Arbeiderparti vil arbeide for å gjøre regionen attraktiv som forretningsadresse.

1577 Begrunnelse:

1578 Hvis det er attraktivt å bo i en region vil det også for næringslivet være attraktivt å investere
1579 i næringsutvikling. Vi trenger flere arbeidsplasser i regionen som dessverre opplever tidenes
1580 høyeste arbeidsledighet.

1581 67. Rogaland Arbeiderparti vil arbeide for å legge til rette for ny verdiskapning og nye
1582 arbeidsplasser innenfor reiseliv og akvakultur. Forslagsstiller: Sandnes Ap
1583

1584 Begrunnelse:

1585 Vi har alle forutsetninger for å bli en stor reisdestinasjon.

1586 Vi har naturen med fjell, strender, hav og fjorder. Det handler bare om å få kommunisert ut
1587 de verdier vi har og utnytte de på en best mulig bærekraftig måte. oljenæringen er i
1588 omstilling og vi må ha flere ben å stå på for å møte fremtiden.

1589

1590 68. Rogaland Arbeiderparti vil arbeide for at kommuner har minimum 2 læringer pr.1000
1591 innbyggere. Forslagsstiller: Sandnes Ap
1592

1593

1594

1594 69. VARIG TILRETTELAGT ARBEID – forslagsstiller: Strand Ap
1595

1596 Regjeringen har signalisert at de vil redusere antallet tiltaksplasser til varig tilrettelagt arbeid
1597 (VTA). Strand Arbeiderparti ønsker at det bevilges flere statlige midler til slike tiltaksplasser.

1598

1599 BEGRUNNELSE:

1600 Personer som har problemer med å få arbeid innenfor det ordinære arbeidslivet kan få
1601 tilbud om varig tilrettelagt arbeid (VTA). Tilbudet er til personer som har uføretrygd.

1602 Varig tilrettelagt arbeid (VTA) gir mening og tilhørighet i hverdagen. Videre gir det mulighet
1603 til å være kreativ, skape og produsere. Arbeidsplassen er en arena for personlig utvikling og
1604 læring, og arbeidsplassen gir mulighet til å utvikle vennskap. En hverdag med aktivitet og
1605 arbeid hindrer ensomhet.

1606 I Strand kommune er det pr. i dag ikke flere ledige VTA-plasser. Det er 10 personer som står
1607 på ventelisten til VTA i arbeidsmarkedsbedriften Avanti. I tillegg er det ikke flere tiltaksmidler
1608 til VTA i ordinære bedrifter. Dersom det ikke bevilges flere statlige midler til VTA-plasser, blir
1609 alternativet dagsenteret. Tilbudet på dagsenteret passer for noen, men ikke for alle
1610 utviklingshemmede. I følge leder ved tilrettelagt avdeling ved Strand videregående skole, vil
1611 det være behov for flere VTA-plasser hvert år fremover.

1612 Strand Arbeiderparti ønsker at utviklingshemmede også skal ha en jobb å gå til.

1613 Alle skal med.

1614

1615

1616 70. EØS – uttalelse Sauda Ap

1617

1618 Utviklingen av EØS-avtalen gjennom nye direktiver og forordninger, og ikke minst nye
1619 tolkninger fra domstolen, har fått et omfang på arbeidslivsområdet som går langt utover det
1620 som ble forespeilet da avtalen ble inngått.

1621

1622 EØS-avtalen har vist seg å være et verktøy som kapitalen bruker til å angripe faglige
1623 rettigheter. Dette truer den norske samfunnsmodellen og utgjør et demokratisk problem.
1624 Arbeiderpartiet kan ikke godta at norsk arbeidslivslovgivning og tariffpolitikk skal dikteres fra
1625 Brussel eller at norske tariffkonflikter skal avgjøres av EFTA- og EU-domstolen. Norske
1626 myndigheter må ta initiativ til å endre EØS-avtalen slik at den ikke kan gripe inn mot norske
1627 tariffavtaler eller mot norsk lovgivning av betydning for arbeidstakernes rettigheter i
1628 arbeidslivet.

1629

1630 71. Arbeidsmiljøloven – uttalelse Sauda Ap

1631

1632 Arbeiderpartiet må ta initiativ til en revisjon av arbeidsmiljøloven. Dette med sikte på å
1633 styrke retten til faste ansettelser i norsk arbeidsliv. Adgangen til midlertidige ansettelser på
1634 generelt grunnlag må fjernes. Fast jobb skal være hovedregelen i loven, og den gamle
1635 bestemmelsen var mer en fleksibel nok.

1636 Lovens bestemmelser som gir adgang til å bruke innleid arbeidskraft må skjerpes. På grunn
1637 av det enorme omfanget av innleie har fått i arbeidslivet må dette kun tillates mellom
1638 produksjonsbedrifter. Alt arbeidsformidling bør være i det offentlige regi slik det var før
1639 Blaalids-utvalgets innstilling

1640

1641 72. Fagforeningsfradrag – uttalelse Sauda Ap

1642

1643 **Arbeiderpartiet vil jobbe for fullt fagforeningsfradrag.**

1644

1645 Begrunnelse:

1646 Den norske modellen bygger på blant annet et sterkt organisert arbeidsliv der man har
1647 aktive fagforeninger og organisasjoner. I dag er organisasjonsgraden dalene og ønsker man å
1648 videreføre den norske modellen så må man øke fagforeningsfradraget, samt jobbe for fullt
1649 fagforeningsfradrag for å øke organisasjonsgraden.

1650

1651 73. Arbeid til alle – forslagsstiller: Gjesdal Ap

1652

1653 Arbeid er en grunnleggende menneskerett. Det er et viktig grunnlag for den enkeltes velferd
1654 og frihet.

1655 Vi må arbeide for:

- 1656 - et inkluderende arbeidsliv
- 1657 - faste ansettelser som hovedregel
- 1658 - heltidskultur

1659 Den norske modellen videreføres

1660 Den norske modellen med 3 partssamarbeid blir stadig prøvet. Vi må fortsatt holde fokus på
1661 dagens 3 part samarbeid som gir et godt grunnlag for arbeid og inntekt. Det gjør arbeidslivet
1662 mer robust i krisetider. En sterk fagbevegelse gir mindre forskjeller.

1663 En lønn til å leve av

1664 Jobbe for at alle er sikret en lønn til å leve av. Se til at ungdom i etableringsfasen ikke blir
1665 utnyttet som billig arbeidskraft.

1666

1667 Flere lærlinger og praksisplasser

1668 Øke antall lærlinge- og praksisplasser, og styrke det lokale apparatet som forvalter
1669 ordningen med lærling - og praksisplasser.

1670

1671 [74. Nei til TTIP/TISA - Forslagsstiller - Rune Kristiansen, Karmøy Ap](#)

1672

1673 **Bakgrunn**

1674 Det pågår for tiden hemmelige forhandlinger om en frihandelsavtale for tjenester - TISA -
1675 hvor Norge deltar og en frihandelsavtale mellom EU og USA – TTIP – hvor Norge ikke er part.

1676 Dersom forhandlingene fører fram vil begge avtalene kunne ha stor betydning for norsk
1677 industri- og næringsliv. TTIP vil, selv om vi ikke er part i en eventuell avtale, få stor betydning
1678 for vår handel ,særlig i forhold til USA.

1679 Norge vil måtte vurdere å inngå en tilsvarende avtale med USA for å ikke bli
1680 konkurransemessig skadelidende. Karmøy AP krever full åpenhet i forhandlingene, noe som
1681 til nå har vært en mangelvare.

1682 Karmøy AP krever derfor følgende:

1683 **Forslag:**

1684 Avtalene TTIP/TISA må ikke inneholde noen liberaliseringer som svekker faglige rettigheter,
1685 miljøstandarder eller forbrukerrettigheter. Avtalene må ikke inneholde noen klausuler som
1686 binder opp framtidige regjeringer, og avtalene må ikke inneholde aksept for at investorer
1687 skal få egne tvistesystemer der de kan kreve erstatning for mulige konsekvenser av
1688 demokratisk vedtatte lover.

1689 Når avtalene er ferdigforhandlet krever Karmøy AP at myndighetene, før de tar stilling,
1690 gjennomfører en grundig konsekvensutredning som tar opp våre krav og betydningen av
1691 avtalene for norsk næringsliv. Samt utfører en folkeavstemning.

1692

1693 75. Arbeidsavklaringspenger (AAP) – forslagsstiller: AUF i Rogaland

1694

1695 Arbeiderpartiet ønsker en reform av ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP). Den
1696 maksimale stønadsperioden i AAP må settes til 2 år slik at NAV forpliktes til raskere
1697 avklaring. Midler som frigjøres overføres til NAV ung, som får ansvaret for å følge opp alle
1698 brukere under 30 år, uavhengig av ytelse. Det må videre settes et lavere tak på antall AAP-
1699 mottakere hver NAV-ansatt kan håndtere.

1700

1701 Aktivitet er viktig for å styrke koblingen mellom AAP og arbeidslivet. NAV må derfor sikres
1702 ressurser til å gjennomføre tettere oppfølging av aktivitetsplanen til hver enkelt AAP-bruker.
1703 Aktivitetsplanen må knyttes mer til brukerens arbeidsevne, og slås derfor sammen med
1704 arbeidsevnevurderingen (AEV) til ett dokument.

1705

1706 Legeerklæringene knyttet til arbeidsevnevurderingen gir i for liten grad svar på det NAV lurer
1707 på. Legeerklæringen må i større grad være legens vurdering av brukerens helse og
1708 arbeidsevne, og i mindre grad en gjengivelse av brukerens egnevurderinger. Samarbeidet og
1709 koordineringen mellom fastlegene og NAV må derfor styrkes. AAP-mottakere med et
1710 sykdomsbilde innen psykiske lidelser må ha rett og plikt til å motta behandling.

1711

1712 Rogaland Arbeiderparti vil:

1713

1714 • Den maksimale stønadsperioden settes til to år, og midler som frigjøres som følge av
1715 dette overføres til NAV ung

1716

1717 • Det sørges for tettere oppfølging ved å sette et lavere tak for maksimalt antall AAP-
1718 brukere hver enkelt NAV-ansatt kan håndtere

1719

1720 • AAP-mottakere med psykiske lidelser skal ha rett og plikt til å motta behandling

1721

1722 • Alle brukere under 30 år, uavhengig av ytelse eller arbeidsevne, faller inn under NAV ung
1723 når det innføres

1724

1725 • Arbeidsevnevurderingen (AEV) og aktivitetsplanen slås sammen til et dokument

1726

1727 • Det sikres bedre samarbeid og koordinering mellom fastlegene og NAV slik at
1728 legeerklæringen svarer mer til NAVs behov i arbeidsevnevurderingen

1729

1730 76. Pensjon – forslagsstiller Rogaland Arbeiderparti

1731

1732 Forslag:

1733 Rogaland Arbeiderparti ønsker å avvikle ordningen med underreguleringen av pensjonister
1734 ved lønnsregulering på 0,75% (linje 606 i utkast til partiprogram)

1735

1736 Begrunnelse:

1737 Pensjon er utsatt lønn og dermed må pensjonen reguleres i henhold til lønnsreguleringen.

1738 Etter flere års underregulering stiller vi krav om at denne ordningen må oppheves.
1739

1740 Familiepolitikk

1741

1742 77. Saksbehandlerne i barneverntjenesten og statlig lønn for fosterhjem – forslagsstiller:
1743 Stavanger Ap
1744

1745 Vedtak:

- 1746 1) Lovfeste «tak» på hvor mange barn saksbehandlerne i barneverntjenesten skal ha ansvar for
1747 til en hver tid.
1748 2) Alle fosterhjem lønnes av staten, med alle rettigheter (pensjon, feriepenger, annet)
1749

1750 78. Fylkesnemdsleder i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker bør oppnevnes på
1751 åremål – forslagsstiller: Stavanger Ap

1752

1753 VEDTAK:

1754 Fylkesnemdsleder i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker bør oppnevnes på åremål.

1755 BEGRUNNELSE:

1756 Fylkesnemnda har som oppgave først og fremst å fatte vedtak etter loven om barneverntjenester.
1757 Disse vedtakene dreier seg bl.a. om barneverntjenesten skal overta omsorgen for et barn,
1758 samværsspørsmål og fratakelse av foreldreansvar med eventuelt samtykke til adopsjon. Videre fatter
1759 fylkesnemnda vedtak om tiltak for barn med atferdsvansker.

1760 I dag er nemdsleder fast ansatt i Fylkesnemnda. Vi mener å utnevne på åremål kan være positivt å få
1761 en utskiftning/sirkulasjon og derav at man ikke låser seg i et mønster. Dette er særskilt viktig i slike
1762 saker som handler om å få avklart rettslige spørsmål knyttet til den enkeltes saks faktum i
1763 barnevernssaker. Da kan en også evt. unngå for tette relasjoner til barneverntjenesten og øvrige
1764 aktører i nemnda. Nemnda vil da i større grad klare å opprettholde sin uavhengighet og objektivitet
1765 (flere aktører opplever det ikke slik i dag).

1766 Ansettelse på åremål vil også kunne sikre at nemdsleder til en hver tid har nødvendig oppdatert
1767 kompetanse for jobben, jf. argumentene med fastlåste mønstre.

1768

1769 79. Evaluering og revidering av barnelovens § 44 (Reisekostnader ved samvær) –
1770 forslagsstiller: Eigersund Ap
1771

1772 FORSLAG:

1773 Eigersund Arbeiderparti mener at Barnelovens § 44 må evalueres og revideres for å sikre at
1774 barn får like muligheter til å ha samvær med sine foreldre uavhengig av økonomi. Staten må

1775 gjennom støtteordninger bidra til at økonomi ikke blir et for stort hinder for ønsket samvær,
1776 verken for samværsforelder, eller den som har hovedomsorgen.

1777

1778 **Begrunnelse:** I barnelovens § 44 som omhandler reisekostnader ved samvær (sist revidert i
1779 2010), står det at foreldre som hovedregel skal dele reiseutgifter til samvær. Fylkesmannen
1780 kan unntaksvis, og når det foreligger særlige grunner fastsette en annen fordeling. I praksis
1781 betyr dette at den som har samvær kan flytte til en helt annen kant av landet, og at den av
1782 foreldrene som har hovedomsorgen må være med å dele utgiftene. Reiseutgifter fra f.eks.
1783 Stavanger til Oslo, Trondheim eller Tromsø for ett eller flere barn med reisefølge vil utgjøre
1784 en betydelig utgift. Forelderen som har hovedomsorgen kan ikke bestemme hvor
1785 samværsforelder skal bo, men må dele utgiftene til samvær.

1786 At rammene for samvær med barn er nedfelt i lov vil skape forutsigbarhet, og ønskelig
1787 redusere områder for konflikt når to parter skal enes om samvær. Med dagens
1788 arbeidsledighetsnivå kan en risikere at flere vil se seg tvunget til å flytte for å skaffe seg en
1789 jobb. Arbeiderpartiet er av den oppfatning at § 44 i praksis skaper større konflikter enn at
1790 den forebygger og reduserer konfliktnivået mellom foreldre.

1791

1792 Kultur

1793

1794 80. Kulturelle spaserstokken – forslagstiller Rogaland Arbeiderparti

1795

1796 **Forslag:**

1797 Gjeninnføre og videreutvikle den kulturelle spaserstokken (linje 1355 i utkast til partiprogram).

1798

1799 **Begrunnelse:**

1800 Den kulturelle spaserstokken ble i 2016 avviklet av Sobergregjeringen. Det er nå en del av
1801 rammeoverføringene til fylkene. Fylkene overfører pengene til kommunene, men kommunene har
1802 forskjellige tilnærminger til bruk av midlene da dette ikke lenger er et konkret tiltak.

1803

1804

1805

1806

1807

1808

1809

1810

1811

1812 Organisasatorisk

1813

1814 Foreslåtte vedtektsendringer

1815

Linje #	Gammel tekst	Forslag til ny tekst	Foreslått endring	Styrets innstilling
1 – 2	Rogaland Arbeiderparti skal arbeide for Det norske Arbeiderparti etter de retningslinjer som partiet legger frem i program, vedtekter og vedtak.	Rogaland Arbeiderparti skal arbeide for Arbeiderpartiet etter de retningslinjer som partiet legger frem i program, vedtekter og vedtak.	Stryke "Det Norske"	Vårt rette navn
7	Fylkespartiet har et overordnet ansvar for arbeidet i kvinnenettverket i eget fylke.	Fylkespartiet har et overordnet ansvar for arbeidet i Kvinnenettverket i eget fylke.	Legge til stor "K" i Kvinnenettverket.	Gramatisk
13 - 14	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte er fylkespartiets høyeste myndighet. Det holdes ordinært i første kvartal annen hvert år	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte er fylkespartiets høyeste myndighet. Det holdes ordinært i første kvartal hvert år.	Stryke "annen"	Om man ønsker årsmøter annen hvert år så bør disse være i partallsår pga valgkamp og valg av styret. Alternativet er å gjennomføre dette årlig. Om man endrer dette må man også endre / se nærmere på valg av styremedlemmer osv.

17 - 18	Ekstraordinært årsmøte kunngjøres senest 8 uker før møtet finner sted.	Ekstraordinært årsmøte kunngjøres senest åtte - 8 - uker før møtet finner sted.	Legge til "åtte – 8 –"	
20	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte består av 110 utsendinger fra kommunepartiene.	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte består av hundre og ti - 110 - utsendinger fra kommunepartiene.	Legge til " hundre og ti – 110 –"	
21 - 22	Utsendingene fordeles proporsjonalt etter medlemstallet som kommunepartiene har 31.12. foregående år. Alle kommuneparti skal være sikret 1 - en – utsending.	Utsendingene fordeles proporsjonalt etter medlemstallet som kommunepartiene har 31.12. foregående år i årsmøteperioden, dog slik at alle kommunepartier blir representert med minimum en – 1 – utsending.	Legge til " , foregående år i årsmøteperioden, dog slik at alle kommunepartier blir representert."	Presisering
23 - 24	I årsmøtet møter med tale-, forslag og stemmerett kommunepartiens årsmøtevalgte representanter.	I årsmøtet møter med tale-, forslag og stemmerett, kommunepartiens valgte utsendinger (jfr. §02 punkt 04).	Endre "årsmøtevalgte representanter" til "valgte utsendinger (jfr. §02 punkt 04)"	
24 - 27	Med tale og forslagsrett møter fylkespartiets styre (7 medlemmer), gruppestyret/fylkestingsgruppen, leder av valgkomiteen og tiltredene.	Med tale og forslagsrett møter fylkespartiets styre (7 medlemmer), AUFs representant i fylkestyret, fylkestingsrepresent	Endre "gruppestyret/fylke stingsgruppen" til "AUFs representant i fylkestyret, fylkestingsrepresent antene"	Første endring er presisering og få mer korrekt navn.

	I tillegg skal Rogaland AUF ha 7 utsendinger, disse velges av representantskapsmøte eller årsmøte i AUFs fylkeslag og deltar i årsmøtet med fulle rettigheter.	antene, leder av valgkomiteen, stortingsrepresentantene, sentralstyremedlemmer, og øvrige tiltredende til fylkesstyret.. I tillegg skal AUF i Rogaland ha 7 utsendinger, disse velges av representantskapsmøte eller årsmøte i AUFs fylkeslag og deltar i årsmøtet med fulle rettigheter.	Legge til " stortingsrepresentantene, sentralstyremedlemmer, og øvrige tiltredende til fylkesstyret. " Endre " Rogaland AUF " til " AUF i Rogaland "	Fylkesparti-kontoret ønsker å ramse opp noen av de tiltredende i vedtektene.
29 - 30	Ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal begge kjønn være representert med 50 prosent.	Ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal begge kjønn være representert med femti - 50 - prosent.	Legge til " femti – 50 – "	
30 – 31	I styrer og utvalg hvor representasjonen ikke er delelig med to er 50 prosentregelen å forstå som at hvert kjønn skal være representert så nær 50 prosent som praktisk mulig	I styrer, oppnevninger og utvalg hvor representasjonen ikke er delelig med to er 50 prosentregelen å forstå som at hvert kjønn skal være representert så nær 50 prosent som mulig.	Legge til " oppnevninger " Stryke " praktisk "	Å skrive praktisk mulig blir litt smør på flesk.
34	Der det er		Stryke " Der det er "	Har ikke

	partiavdelinger skal disse innstille.		partiavdelinger skal disse innstille"	partiavdelinger i et fylket. Der har man bare kommuneparti
39	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte skal kunngjøres minst tre måneder i forveien.	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte skal kunngjøres minst tre – 3- måneder i forveien.	Legge til "- 3 –"	
39 - 41	Forslag som ønskes behandlet må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti eller et kommunepartis årsmøte.	Forslag som ønskes behandlet må være vedtatt innsendt av en partiavdeling, et kommuneparti eller AUFs sitt årsmøte eller representantskapsmøte.	Legge til "eller AUFs sitt årsmøte eller representantskapsmøte."	Må også vise til i hvilke forum AUF skal behandle saker so skal til årsmøte
41	Forslag skal sendes fylkespartiets styre senest en måned før årsmøtet.	Forslag skal sendes fylkespartiets styre senest én – 1 - måned før årsmøtet.	Legge til "- 1 –"	
45 - 46	Rogaland Arbeiderpartis styre og første varamedlem deltar på årsmøtet. Styret deltar med tale- og forslagsrett.	Rogaland Arbeiderpartis styre (7 medlemmer) og AUFs representant i styre deltar med tale- og forslagsrett	Endre "styre og første varamedlem deltar på årsmøtet" til "(7 medlemmer) og AUFs representant i styret deltar med tale- og forslagsrett."	Teknisk finnes ingen grunn til å invitere 1 varamedlem eller varaer til årsmøte da styret ikke har stemmerett på årsmøtet.
46 - 50	Varamedlemmer utover første varamedlem innkalles til årsmøtet når		Stryke "Varamedlemmer utover første	Ifht varamedlemmer er det ingen

	faste medlemmer i styret har forfall. Gruppestyret i fylkestingsgruppa og tiltredende i henhold til § 3 pkt. 3, møter i årsmøtet med tale- og forslagsrett. Når enkeltsaker av kommunalpolitisk betydning blir satt på årsmøtets dagsorden kan fylkestingsgruppa møte på årsmøtet med tale og forslagsrett.		<i>varamedlem innkalles til årsmøtet når faste medlemmer i styret har forfall. Gruppestyret i fylkestingsgruppa og tiltredende i</i> <i>henhold til § 3 pkt. 3, møter i årsmøtet med tale- og forslagsrett. Når enkeltsaker av kommunalpolitisk betydning blir satt på årsmøtets dagsorden kan fylkestingsgruppa møte på</i> <i>årsmøtet med tale og forslagsrett.”</i>	grunn til å innkalle dem når noen fra styret har forfall. Styret har ikke stemmerett på årsmøtet. Kan slette det med fylkestingsgruppa da deres rettigheter er ivaretatt i linje 24 og 25.
54 - 55	Årsmøtet velger, etter innstilling fra styret, en valgkomite bestående av 7 medlemmer og 3 varamedlemmer.	Årsmøtet velger, etter innstilling fra styret, en valgkomite bestående av syv – 7 - medlemmer og tre - 3 - varamedlemmer, og AUFs representant.	Legge til <i>”syv”, ”tre”, ”AUFs representant.”</i>	Presisering av auf sin rolle i komiteen
56 - 57	Valgkomiteens leder har rett til å møte på årsmøtet og har talerett ved årsmøtets behandling av valgkomiteens innstilling.		Stryke <i>”Valgkomiteens leder har rett til å møte på årsmøtet og har talerett ved årsmøtets behandling av valgkomiteens</i>	Kan slettes her for intensjonen er i varetatt i linje 25

			<i>innstilling."</i>	
59	AUF kan foreslå suppleringsvalg for sin/sine representanter en gang i to års perioden.		Stryke "AUF kan foreslå suppleringsvalg for sin/sine representanter en gang i to års perioden."	AUF bør ha muligheten til å foreslå suppleringsvalg av sine representanter mer enn en gang ila to år
68 - 69	Varamedlem møter fast i styremøtene med tale- og forslagsrett. Disse velges for 2 år av gangen.	Varamedlemmene møter fast i styremøtene med tale- og forslagsrett. Disse velges for to - 2 - år av gangen.	Endre "Varamedlem" til "Varamedlemmene" Legge til "to - 2 -"	Dette må vurderes endret om man skal ha årsmøte annen hvert år.
72		AUF sin fylkessekretær tiltrer styret med tale- og forslagsrett.	Legge til "AUF sin fylkessekretær tiltrer styret med tale- og forslagsrett."	Det er praksis i flere fylker at AUF isn fylkessekretær tiltrer styret med tale og forslagsrett. Vi ønsker å gjøre dette også hos oss.
74 - 75	Av styrets medlemmer dannes et arbeidsutvalg bestående av leder, første nestleder, andre nestleder og fylkessekretæren.	Av styrets medlemmer dannes et arbeidsutvalg bestående av leder, første nestleder og andre nestleder. Fylkessekretæren tiltrer med tale- og forslagsrett.	Legge til "og" Endre "Og fylkessekretæren" til "Fylkessekretæren tiltrer med tale- og forslagsrett"	Presisering av fylkessekretæren sin rolle i AU
79 - 80	Rogaland Aps stortingsrepresentanter,	Rogaland Arbeiderpartis	Endre "Rogaland Aps" til "Rogaland	Dette må presiseres etter

	LOs distriktssekretær.	stortingsrepresentanter og LOs distriktssekretær. Dette er forutsatt at LO sin distriktssekretær er medlem av Arbeiderpartiet.	Arbeiderpartis” Legge til ”Dette er forutsatt at LO sin distriktssekretær er medlem av Arbeiderpartiet.”	innspill fra sentralt.
82 - 83	Styret velger en samarbeidskomité (DnA/LO) bestående av 6 sentrale personer i parti og fagbevegelse.	Styret velger en samarbeidskomité (AP/LO) bestående av 6 sentrale personer i partiet og fagbevegelsen.	Mindre språklige endringer.	
100		Utsendingene fordeles proporsjonalt etter medlemstallet som kommunepartiene har 31.12. foregående år i årsmøteperioden, dog slik at alle kommunepartier blir representert, med minimum en – 1 – utsending.	Legge til ” Utsendingene fordeles proporsjonalt etter medlemstallet som kommunepartiene har 31.12. foregående år i årsmøteperioden, dog slik at alle kommunepartier blir representert, med minimum en – 1 – utsending.”	Endres slik at det står på samme måte her som på årsmøte.
102 - 104	Kommunepartiernes valgte representanter, fylkespartiets (7 medlemmer), AUFs representant i fylkesstyret og fylkestingsgruppa møter med fulle rettigheter (jfr.	Kommunepartiernes valgte representanter, fylkespartiets (7 medlemmer), AUFs representant i fylkesstyret og fylkestingsrepresent	Endre ”fylkestingsgruppa” til ”fylkestingsrepresen tantene”	Presisering i tård med tidligere endringer

	§4 pkt 4).	antene møter med fulle rettigheter (jfr. §4 pkt 4).		
104 - 105	Med tale- og forslagrett møter stortingsrepresentantene, 1. vara i styret og øvrige tiltredene i styret.	Med tale- og forslagsrett møter stortingsrepresentantene, og øvrige tiltredene i styret.	Stryke "1. vara i styret"	
120 - 121	Til møter i representantskapet hvor fylkestingsgruppa er innkalt har fylkestingsgruppas medlemmer stemmerett.	Til møter i representantskapet hvor fylkestingsrepresentantene er innkalt har fylkestingsrepresentantene stemmerett	Stryke "medlemmer" Endrer "Fylkestingsgruppa" til "fylkestingsrepresentantene"	
125	Det skal avholdes minst 3 møter i representantskapet pr. kalenderår.		Stryke "Det skal avholdes minst 3 møter i representantskapet pr. kalenderår."	Bør ikke være et minimum krav på repskap. Repskap bør avholdes når organisasjonen finner det nødvendig.
132 - 133	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte/representantskapet velger en nominasjonskomité på 9 medlemmer med 5 varamedlemmer	Rogaland Arbeiderpartis årsmøte/representantskapet velger en nominasjonskomité på 7-9 medlemmer med 3-5 varamedlemmer.	Endre "9" til "7-9" og "5" til "3-5"	
180 -	Rogaland Arbeiderpartis	Rogaland	Endre "9" til "7-9"	Slik at man ikke

181	årsmøte/representantsk apet velger en nominasjonskomité på 9 medlemmer med 5 varamedlemmer.	Arbeiderpartis årsmøte/representa ntskapet velger en nominasjonskomité på 7-9 medlemmer med 3- 5 varamedlemmer.	og "5" til "3-5"	MÅ jobbe for å å ha 9 medlemmer i komiteen
206 - 212	08. Rogaland Arbeiderpartis nominasjonsmøtet er et selvstendig møte. Antall utsendinger fra kommunepartiene til nominasjonsmøtet er 110. Utsendingene til nominasjonsmøtet velges etter at nominasjonskomiteens endelige listeforslag er lagt frem for kommunepartiene og partiavdelingene. Utsendingene fordeles proporsjonalt etter kommunepartienes medlemstall pr. 31.12. det foregående år. Alle kommuneparti skal sikres 1 - en utsending AUFs fylkeslag er representert med 7 representanter. Disse velges av AUF fylkeslag og deltar i nominasjonsmøtet med fulle rettigheter.	09. Rogaland Arbeiderpartis nominasjonsmøtet er et selvstendig møte. Antall utsendinger fra kommunepartiene til nominasjonsmøtet er 110. Utsendingene til nominasjonsmøtet velges etter at nominasjonskomitee ns endelige listeforslag er lagt frem for kommunepartiene og partiavdelingene. Utsendingene fordeles proporsjonalt etter kommunepartienes medlemstall pr. 31.12. det foregående år. Alle kommuneparti skal sikres 1 - en utsending AUFs fylkeslag er	Endre "08" til "09" Altså flytte ned avsnittet.	

		representert med 7 representanter. Disse velges av AUF fylkeslag og deltar i nominasjonsmøtet med fulle rettigheter.		
217 - 219	10. Medlemmer som stiller som kandidater ved valg til offentlige tillitsverv, er forpliktet av programmet som partiet har lagt frem for velgerne. Hvis noen med offentlige verv trer ut av partiet, regnes ikke vedkommende som representant for partiet lengre.	08. Medlemmer som stiller som kandidater ved valg til offentlige tillitsverv, er forpliktet av programmet som partiet har lagt frem for velgerne. Hvis noen med offentlige verv trer ut av partiet, regnes ikke vedkommende som representant for partiet lengre.	Endre "10" til "08" Altså flytte opp avsnittet.	
214 - 215	09. Rogaland Aps program for fylkestingets valgperiode må sluttbehandles før nominasjonsmøtet finner sted.	10. Rogaland Arbeiderpartis program for fylkestingets valgperiode må sluttbehandles før nominasjonsmøtet finner sted. Ved forhåndsnominasjon av fylkesordfører kandidat, fylkesvaraordfører kandidat og fylkesrådsleder	Endre "09" til "10" Altså flytte ned avsnittet. Legge til " Ved forhåndsnominasjon av fylkesordfører kandidat, fylkesvaraordfører kandidat og fylkesrådsleder kandidat (i de tilfeller hvor det er	Presisering fra senttralt

		kandidat (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styret) må ikke fylkestingsvalgets program sluttbehandles før disse er nominert.	parlamentarisk styret) må ikke fylkestingsvalgets program sluttbehandles før disse er nominert."	
224		12. Nominasjonsmøtet nominerer først partiets kandidater til fylkesordfører, fylkesvaraordfører og fylkesrådsleder kandidat (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styre i fylkeskommunen)	Legge til " 12. Nominasjonsmøtet nominerer først partiets kandidater til fylkesordfører, fylkesvaraordfører og fylkesrådsleder kandidat (i de tilfeller hvor det er parlamentarisk styre i fylkeskommunen)."	Presisering fra sentralt
231		02. Fylkespartiets representantskap eller styret gir fullmakt til en forhandlingsdelegasjon som på vegne av fylkespartiet skal forhandle frem posisjoner i forkant av konstituering av fylkestinget. Fylkespartiets fylkesordfører kandidat / fylkesrådsleder kandidat skal være en del av forhandlingsdelegasjonen. Fullmakten skal gi	Legge til " 02. Fylkespartiets representantskap eller styret gir fullmakt til en forhandlingsdelegasjon som på vegne av fylkespartiet skal forhandle frem posisjoner i forkant av konstituering av fylkestinget. Fylkespartiets fylkesordfører kandidat / fylkesrådsleder kandidat skal være en del av forhandlingsdelegasjonen.	Presisering fra sentralt

		rammer og strategi for forhandlingene. Forhandlingsdelegasjonen skal legge frem innstilling som behandles av representantskapsmøtet eller styret i fylkespartiet.	Fullmakten skal gi rammer og strategi for forhandlingene. Forhandlingsdelegasjonen skal legge frem innstilling som behandles av representantskapsmøtet eller styret i fylkespartiet."	
232 - 239	Gruppa tiltres av representanter som er utpekt av fylkespartiets styre. Disse møter i gruppa med fulle rettigheter. Gruppa selv velger et styre bestående av leder, nestleder og sekretær. I tillegg møter fylkessekretæren, en representant fra AUF, LOs distriktssekretær og Rogaland Arbeiderpartis stortingsrepresentanter. De møter med tale- og forslagsrett. Fylkespartiets leder, AUFs representant i styret og inntil to andre styremedlemmer utpekt av partistyret tiltrer fylkestingsgruppa med tale-, forslags- og stemmerett. Så vidt mulig skal fylkespartiets styre være representert i samtlige	03. Fylkespartiets leder, AUFs representant i styret og inntil to andre styremedlemmer utpekt av partistyret tiltrer fylkestingsgruppa med tale-, forslags- og stemmerett. Så vidt mulig skal fylkespartiets styre være representert i samtlige av gruppas møter. Partiets fylkessekretær, stortingsrepresentantene og LO's distriktssekretær har møterett med tale- og forslagsrett	Endre til " 03. Fylkespartiets leder, AUFs representant i styret og inntil to andre styremedlemmer utpekt av partistyret tiltrer fylkestingsgruppa med tale-, forslags- og stemmerett. Så vidt mulig skal fylkespartiets styre være representert i samtlige av gruppas møter. Partiets fylkessekretær, stortingsrepresentantene og LO's distriktssekretær har møterett med tale- og forslagsrett	Har bare prøvd å rydde opp i teksten.

	av gruppas møter. Partiets fylkessekretær har møterett med tale- og forslagsrett.			
264 - 267	09. Den som har personlige eller familiære interesser (økonomisk, forretningsmessige mv.) i en sak som behandles i partiets organer eller i kommunestyregruppa, fylkestingsgruppa, mv. er å anse som inhabil i partiets behandling av saken og kan således ikke ta del i behandling av saken.		Stryke ” 09. Den som har personlige eller familiære interesser (økonomisk, forretningsmessige mv.) i en sak som behandles i partiets organer eller i kommunestyregruppa, fylkestingsgruppa, mv. er å anse som inhabil i partiets behandling av saken og kan således ikke ta del i behandling av saken.”	Samme tekst står under §16 under habilitet og foreslås derfor slettet fra denne paragrafen.
270 - 271	Representanter til Arbeiderpartiets landsmøte velges av årsmøtet/representantskapet der en også drøfter sakslista for landsmøtet. Kommunepartiene kan innstille på representanter.	Representanter til Arbeiderpartiets landsmøte velges av årsmøtet/representantskapet. . Kommunepartiene kan innstille på representanter.	Stryke ” der en også drøfter sakslista for landsmøtet.”	Man kan ikke drøfte sakslista til landsmøtet.
286 - 288	Partimedlemmer som har lønnede tillitsverv i stat eller fylke betaler til Rogaland Arbeiderparti en avgift på 10 % av til enhver tid gjeldende møtehonorer,	Partimedlemmer som har lønnede tillitsverv i stat eller fylke betaler til Rogaland Arbeiderparti en avgift på 10 % brutto	Legge til ”brutto”	

	med fradrag av diett og tapt arbeidsfortjeneste dersom dette er en del av honoraret.	av til enhver tid gjeldende møtehonorar, med fradrag av diett og tapt arbeidsfortjeneste dersom dette er en del av honoraret		
295 - 296	Styret velger to personer for revisjon av regnskapet for Studie- og landsmøtefondet og valgkampregnskap		Stryke " Styret velger to personer for revisjon av regnskapet for Studie- og landsmøtefondet og valgkampregnskap. "	
336 - 337	Organisering av kvinnenettverket på fylkesnivå reguleres av Retningslinjer for kvinnenettverk i DnA.	Organisering av kvinnenettverket på fylkesnivå reguleres av Retningslinjer for kvinnenettverk i Arbeiderpartiet.	Endre " DnA " til " Arbeiderpartiet "	